

Lausujataho	Palvelutasopäätöksen kohta, jota lausunto koskee	Lausunto	LUP vastaus/vastine lausuntoon
Espoo	1.2 Toimintaa ohjaavat strategiat ja suunnitelmat	<p>Pelastustoimen strategia vuoteen 2025:</p> <p>" Strategiassa on seitsemän kansallista tavoitetta: 1) pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin perustuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä, 2) pelastustoimella on riskejä vastaava valmius, 3) pelastustoimi on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani, 4) palvelut on järjestetty laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja yhdenmukaisesti, 5) jokainen on tietoinen ja kantaa vastuunsa omasta ja yhteisönsä turvallisuudesta sekä ympäröivästä turvallisuudesta, 6) pelastus-toimi kehittää aktiivisesti omia toimintamenetelmiään ja 7) henkilöstö voi hyvin."</p> <p>Kohta 3) pelastustoimi on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani</p> <p>Siviilivalmius on terminä uusi ja sitä ei ole avattu palvelutasopäätöksessä. Sen tarkoituksenmukaisuuteen ei voida ottaa kantaa ennen kuin asiasta tiedetään riittävästi. Epäselviä ja monitulkintaisia termejä on muutoinkin syytä välttää. Keskeistä kuitenkin on, että siviilivalmius ei muodosta pelastuslaitokselle lisää tehtäviä, kustannuksia tai muita resurssitarpeita.</p>	<p>Johdanto on Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä valmistelua. Kyseisessä kohdassa avataan lyhyesti toimintaa ohjaavat strategiat ja suunnitelmat. Siviilivalmius on Sisäministeriön lanseeraama "uusi termi", jolla tarkoitetaan lähinnä varautumiseen liittyvää yhteensovittamista sekä yhteistyötä. Huoltovarmuuskeskus määrittelee siviilivalmiuden: "ei sotilaallinen valmius", kokonaisturvallisuuden sanastossa ei ole määritelmää. Tässä kohtaa pelastuslaitos katsoo, että kyseinen termi tarkoittaa hyvää yhteistyötä varautumisessa sekä olemassa olevia käytäntöjä kuntien varautumisen tukemissa. Tulevalla palvelutasopäätöksellä ei ole tiedossa olevia uusia tehtäviä tai kustannusvaikutuksia.</p>
Espoo	1 Johdanto	<p>Pelastuslaitoksen tulee jatkossakin tuottaa ensihoidon palveluja synergiaetujen turvaamiseksi, kuten Espoon on useassa sote-lausunnoissaan ja kannanotoissaan todennut. Varautuminen mahdollisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tuomiin muutoksiin on tärkeää ja keskeisenä tavoitteena palvelutasopäätöksessä todetaan olevan että: "palvelutaso pystytään pitämään vähintään nykyisellä tasollaan mahdollisista muutoksista riippumatta." Palvelutasopäätöksessä ei kommentoida minkälaisilla toimilla varautuminen toteutetaan, mutta odotusarvona on, etteivät nämä toimet kasvata kuntien maksuosuuksia nykyisessä haasteellisessa taloustilanteessa.</p>	<p>Odotusarvo on oikea. Toteutuessaan sote- ja pelastustoimen uudistus tarkoittaa uuden hallintotason, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen perustamista. Valmistelutyö alkanee vasta sen jälkeen, kun lait on hyväksytyt eduskunnassa. Valmistelu edellyttää lisäresursseja, joka tämänhetkisen tiedon mukaan tulisi valtiovarainministeriöstä. Varautuminen tarkoittaa tässä sitä, että pelastuslaitoksen pelastustoimen palvelutason ylläpitämiseen tarkoitettuja resursseja ei käytettäisi hallituksen sote- ja pelastustoimen muutoksen valmisteluun, vaan pelastuslaitos osaltaan huolehtisi lisäresurssien hakemisesta valtiovarainministeriöstä.</p>
Espoo	1 Johdanto	<p>Palvelutasopäätöksessä on lyhyt katsaus nykyisen palvelutasopäätöksen toteutumiseen. Siinä on todettu lukumääräisesti toteutuneiden ja ei-toteutuneiden tavoitteiden määrä. Yhteenvetoon olisi myös hyvä tiiviisti kuvata keskeisimmät onnistumiset ja haasteet. Kokonaiskuva palvelutasopäätöksen toteutumisesta ja tämän hetken tilanteesta on vaikea saada. Niistä saatujen analyysien ja johtopäätösten tulisi kuitenkin olla pohja tulevalle palvelutasopäätökselle.</p>	<p>Nykyisen ja tulevan palvelutasopäätöksen rakenteet poikkeavat toisistaan. Kohtaa on täydennetty muutamin esimerkein. Lisäksi kohdassa todetaan, että edellisen palvelutasopäätöskauden ja sen tavoitteiden arviointia käsitellään jatkossa tarkemmin jokaisen palvelun osalta erikseen. Kunkin päätettävän palvelun osalta kuvataan tarkemmin edellisen kauden arviointi sekä palvelun tavoitteet ja tarpeiden arviointi tehdään näihin peilaten.</p>
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	1 Johdanto	<p>hyvä, kattava ja informatiivinen. Pelastustoimen strategia vuoteen 2025 oli hyvin avattu</p>	<p>Kiitos lausuntopalautteesta.</p>
Kirkkonummi	1 Johdanto	<p>Palvelutasopäätöksessä ja sen liitteissä tärkeimmät riskit on tunnistettu hyvin ja kattavasti. Kirkkonummen kunnan mielestä nykyinen palvelutasopäätös on rakenteeltaan ja käyttökelvopuudeltaan parempi kuin edellinen. Kunta pitää hyvänä nykyisiä säännöllisiä keskusteluyhteyksiä. Lisäksi kunta kannattaa yhteistyön lisäämisestä tulvien osalta.</p>	<p>Kiitos lausuntopalautteesta.</p>

Raasepori	1 Johdanto	<p>Uudenmaan alueella on sekä tiiviitä, isoja tiiviisti rakennettuja kaupunkimaisia taajamia sekä laajoja harvasti rakennettuja haja-asutusalueita. Miten pelastustoiminnan taso taataan myös harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa. Mikä on vapaaehtoisten, palokuntien 'VPK:n' rooli pelastustoiminnassa. Raaseporin kaupunki peräänkuuluttaa selkeää toiminnallista roolia vapaapalokunnille tulevassa palvelutasopäätöksessä. Pelastustoimintaa tulee kehittää vapaapalokunnan toiminnan kehittämisen ja ylläpitämisen takaamiseksi edelleen. Raaseporin kaupungissa haja-asutusalueella ja saaristossa vapaapalokunnan rooli pelastustoiminnassa on tärkeä. Kehittämällä vapaapalokunnan toimintaa parannetaan myös Vpk toiminnan toimintaedellytyksiä tulevaisuudessa. Vapaapalokuntatoiminta on kustannustehokas lisäresurssi ammattipalokunnan tueksi.</p> <p>Raaseporin kaupungin erityisriski kohdistuu haja-asutusalueelle ja saaristoon, missä kesäasukkaiden osuus on suuri erityisesti kesäaikaan</p>	<p>Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos seuraa sekä onnettomuuskehitystä että pelastuslaitoksen suorituskykyä koko pelastustoimen alueella. Tulevalla palvelutasopäätöskaudella pelastustoiminnan toimintamahdollisuuksia laajennetaan muun muassa ottamalla pelastustoiminnassa käyttöön ensitoimenpiteitä täydentävät menetelmät. Erityisesti täydentävien menetelmien hyöty tulee esiin tilanteissa, joissa kohde on hankala saavuttaa. Täydentävät menetelmät mahdollistavat toiminnan tehostamisen niin tiivistirakennetuissa taajamissa kuin myös haja-asutusalueilla tai saaristossa. Ensitoimenpiteitä täydentävät menetelmät parantavat asiakkaiden avunsaantia myös tilanteissa, joissa mahdollisesti ensin saapuva yksikkö ei täytä kaikilta osin esim. pelastusskelluksen suorituskykyvaatimuksia (savusukeltajien määrä on alle 2 tai yksikön miehistövahvuus on alle 1+3). Täydentävillä toimenpiteillä voidaan tehdä jo paljon auttavia toimenpiteitä onnettomuusvahinkojen rajaamiseksi. Lisäksi täydentävät toimenpiteet parantavat pelastajien työturvallisuutta ja helpottavat haastavien kohteiden saavuttamista nopeammin ja näin ollen osaltaan tehostavat sammutus- ja pelastustoimintaa. Sopimuspalokuntien rooli sopimuskomppanina on pelastuslaitokselle merkittävä tälläkin palvelutasopäätöskaudella. Pelastuslaitos on tunnistanut sopimuspalokuntakentän haasteet ja pyrkii osaltaan varmistamaan, että sopimuspalokuntien toiminnallinen rooli lähipalveluiden tuottajan pystytään turvamaan jatkossakin. Sopimuspalokuntien roolia ja merkitystä pelastustoiminnassa kuvataan eri kohdissa luvussa 3. Sopimuspalokunnat ovat tärkeä osa Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueen pelastustoiminnan valmiutta. Asia on tuotu esiin muun muassa kohdassa 3.2.5. Suorituskyvyn ylläpito ja uusien jäsenten rekrytointi vaatii aktiivista otetta ja kehittämishalua myös sopimuspalokunnilta.</p>
Raasepori	1 Johdanto	<p>Mahdollisen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen myötä pelastuslaitoksen toiminta siirtyy mitä ilmeisemmin maakunnan vastuulle. Ns. maakuntareformi vaikuttaa myös kuntien hallinto- ja omistamien pelastuslaitoksen käytössä oleviin kiinteistöihin (paloasemiin), ne siirtyvät myös ilmeisesti maakuntien tilahallinnolle. Sekä pelastustoiminnan, että pelastuslaitoksen käytössä oleva kuntien omistama kiinteistöomaisuus siirtäminen tilahallinnolle tulee suunnitella perusteellisesti. Siirtyvien rakennusten osalta tulee laatia pitkäkestoiset vuokrasopimukset, jotka perustuvat osapuolien välisiin sovittuihin vuokramäärityspäätöksiin. Raaseporin tilahallinto osaltaan valmistautuu mahdolliseen kiinteistöomaisuuden siirtämiseen maakuntien tilahallinnolle joko vuokra- tai muulla hallintomallilla. Miten sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus vaikuttaa kuntakohtaisiin pelastustoiminnan kustannuksiin, onko tästä laadittu ennakkoselvityksiä?</p>	<p>Valmistelussa oleva sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus siirtäisi pelastustoimen järjestämisvastuun perustettaville hyvinvointialueille. Kunnat eivät enää maksaisi pelastustoimen järjestämisestä aiheutuvia kustannuksia, eli kuntien maksuosuuksia ei olisi. Välillisesti pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyminen vaikuttaa kuntien valtionapuun, kuten sote-kustannuksissakin. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue saisi rahoituksensa yleiskatteellisena valtiovarainministeriöstä. Yleiskatteellisuus tarkoittaa sitä, että vaikka hyvinvointialueiden rahoitustarve määriteltäisiin valtiovarainministeriössä erikseen soten ja pelastustoimen kriteerein, niin VM:n hyvinvointialueelle myöntämä rahoitus ei olisi pelastustoimelle ja sotelte korvamerkittyä. Hyvinvointialueiden itsemääräämisoikeuden perusteella lopullinen jako tapahtuisi hyvinvointialueilla</p>
Raasepori	1 Johdanto	<p>Palvelutaso tulee määrittää sellaiselle toiminnalliselle ja taloudelliselle tasolle, että perustoiminnat saadaan hoidettua. Toiminnan resurssit voidaan tarvittaessa lisätä, mikäli talous sen sallii ja tilanteet parantuvat taloudellisesti. 'Toimintaa on helpompaa kasvattaa, kun supistaa.' Esimerkiksi käytännössä tämä voisi tarkoittaa seuraavaa; onnettomuuspaikalle lähetetään ainoastaan yksi pelastusajoneuvo tilanteen arvon mukaan parhaiten siihen sopiva, nykytilanteessa onnettomuuspaikalle ohjataan tapauskohtaisesti useita pelastusajoneuvoja henkilöineen. Raaseporin (kuten myös muiden kuntien) taloudellinen tilanne on erittäin haastava! Mitkä ovat ne taloudelliset sopeuttamistoimenpiteet Pelastustoiminnan osalta, joilla toimintaa sopeutetaan vallitsevaan taloustilanteeseen. Raaseporin kaupunki peräänkuuluttaa selkeitä toimenpiteitä, joilla on taloudellisia, kustannuksia säästäviä vaikutuksia pelastuslaitoksen toiminnassa. Vastaavat toimenpiteet ovat 'arkipäivää' kunnissa, toiminnassa säästetään kautta linjan. Mitkä olisivat seuraamukset ja palvelutasoon vaikuttavat asiat, mikäli pelastuslaitoksen toimintaa supistetaan esim tavoitteeksi asetetulla -15 % maksuosuudella kaikkien kuntien osalta? (Vastaavia suuria toiminnallisia säästöjä joudutaan kunnissa tekemään ja niiden vaikutuksia arvioimaan)</p>	<p>Toimintaa arvioidaan jatkuvasti kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta ottaen huomioon asetetut vaatimukset palvelutasolle. Kuntatalouden realiteetit ovat pelastuslaitoksen tiedossa. Toisaalta pelastuslaitoksen toiminnan säästöt saattavat näkyä asiakkaan ja kuntalaisten kustannusten kasvussa vahinkokehityksen myötä.</p> <p>Vähentämällä onnettomuuspaikalle hälytettävien yksiköiden määrää, ei käytännössä vähennetä kustannuksia. Pääosa kustannuksista muodostuu siitä, että yksiköt ovat lähellä asukasta, olivat ne päätoimisia tai sopimusyksiköitä. Jos tehtävässä ei tarvita useampaa yksikköä, on ylimääräiset helppo vapauttaa. Mikäli yksiköitä ei hälytetä etupainotteisesti, voi tapahtuma laajeta eikä myöhemmin saapuva apu ei enää pysty auttamaan yhtä tehokkaasti tilanteen hallinnassa tai onnettomuusvahinkojen rajoittamisessa. Useamman yksikön hälyttäminen vilkkaasti liikennöidylle tielle on ennen kaikkea työturvallisuustekijä; ajoneuvoilla voidaan turvata pelastajien turvallinen työskentely.</p>

Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	1.1 Johdanto, s. 3.	Selkeyden vuoksi olisi suotavaa tuoda selkeämmin esille, mitkä ovat pelastuslain mukaisia lakisääteisiä tehtäviä ja mitkä terveydenhuoltolain mukaiseen yhteistoimintasopimukseen perustuvaa toimintaa.	Johdanto on hyvin pitkälle Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä valmistelua. Johdannon alkuun lisättiin viittaus pelastuslakiin.
Kirkkonummi	1.2 Toimintaa ohjaavat strategiat ja suunnitelmat	Yhdyskuntatekniikan lautakunta pitää hyvänä myös hallituksen ohjelmaan kirjattua sopimuspalokuntien toimintaedellytysten vahvistamista pelastuslaitosten kumppanina tunnistaen myös niiden nykyiset ja tulevaisuuden haasteet sekä erityispiirteet. Kirkkonummen kunnassa suurin osa kuuluu alueeseen, josta vain vapaapalokuntien asemaverkosto saavuttaa valtakunnallisen toimintavalmiusajan . Tässä yhteydessä yhdyskuntatekniikan lautakunta myös painottaa, että yhdeksi keskeiseksi toimintaympäristön muutokseksi on tunnistettu palvelutason näkökulmasta väestön väheneminen ja ikääntyminen harvaan asutuilla alueilla. Tässä tulee myös huomioida kesäasukkaiden määrän ja vuodenajan vaikutukset palveluntarpeen muutoksessa.	On hyvä huomioida, että Kirkkonummen alueella on laajasta sopimuspalokuntaverkostosta huolimattakin toimintavalmiuspuutteita etenkin Masalan ja Veikkolan alueilla. Tämän vuoksi alueille on esimerkiksi suunnitteilla paloasemahankkeita, joskin nämä hankkeet jäävät vielä tulevan palvelutasopäätöskauden ulkopuolelle. Toki hankkeita edistetään tulevalla kaudella, ja seurataan kyseisten alueiden kasvua ja tarvittaessa reagoidaan kevyemmällä palveluvaihtoehdoilla.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	1.2 Toimintaa ohjaavat strategiat, s. 4.	Strategian seitsemän kansallista tavoitetta... mm. 6) pelastustoimi kehittää aktiivisesti omia toimintamenetelmiään ja 7) henkilöstö voi hyvin ovat tärkeitä tavoitteita, joihin pelastuslaitoksella on tarve panostaa, jotta pystytään kilpailemaan rajallisista työtekijäresursseista muiden pk-seudun laitosten kanssa.	Johdanto on hyvin pitkälle Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä valmistelua. Kohta 1.2 kuvaa lyhyesti toiminnan suunnittelua ohjaavat asiakirjat. Molempia lausunnossa esiinnostettuja seikkoja edistetään; esimerkiksi pelastustoiminnassa on tarkoitus ottaa käyttöön ensitoimenpiteitä täydentävät menetelmät ja onnettomuuksien ehkäisytoimenpiteissä lausunnossakin esiinnostettu TOP20 hanke edistää sekä pelastuslaitoksen toimintamenetelmiä että pelastustoiminnan suorituskykyä. Työhyvinvoinnin edistämiseksi on käynnissä useita erilaisia toimenpiteitä.
Espoo	1.3 riskianalyysi / 3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tavoitteet ja tarpeet on hyvin huomioitu mm, kaluston päivityksen ja yhteistyön lisäämisen osalta, mitkä ovat tällä hetkellä kriittisimmät mm. tulevaisuudessa lisääntyviä myrsky- ja tulvatilanteita ajatellen. Tehdyllä riskikartoituksella on hyvin varauduttu tulevaisuuden muuttuviin tilanteisiin, kuten edellä on todettu. Tulviin varautumista kehitetään yhteistyössä kuntien kanssa. Espoo tekee omaa osuuttaan, ja tällä hetkellä on hankinnassa tulvaherkille kohteille automaattisia vedenpinnan mittareita tukemaan tätä työtä.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Kirkkonummi	1.4 Katsaus taloudelliseen tilanteeseen	Palvelutasopäätöksen luonnoksessa todetaan, että pelastustoimen tulorahoitus perustuu suurimmaksi osaksi osakaskuntien asukaslukujen suhteessa jaettuihin kuntien maksuosuuksiin. Kustannusosuus määritellään vuoden alun asukaslukujen mukaisesti. "Palvelutasopäätöskaudella 2014-2019 pelastuslaitoksen kustannukset (brutto) olivat keskimäärin 66 € asukasta kohden ja talousarvio vuodelle 2020 on noin 67 € asukasta vuoden 2013 rahan arvossa." Käytännössä palo- ja pelastustoimen palveluista maksettavat kustannukset ovat kuitenkin nousseet vuosittain. Keskiarvoltaan nousu on ollut vuodesta 2013 lähtien noin 34 000 €. Kuntien nykyisessä tiukassa taloustilanteessa ei ole mahdollista, että kustannukset kohoavat jatkuvasti. Tähän tulee kiinnittää huomiota budjettia ja palvelutasoa määriteltäessä. Pelastustoimea koskevat muutokset tulisi toteuttaa sisäisillä muutoksilla. Palvelutasomäärityksessä ei ole esitetty miten sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen erillisratkaisu vaikuttaisi pelastustoimintaan ja palvelutasoon, jos se tulee voimaan kesken palvelusokauden. Sosiaali- ja terveystoimen uudistuksessa tulee ottaa huomioon palo- ja pelastustoiminnan edellytykset lisääntyneiden lakisääteisten tehtävien mukaisesti.	Toimintaa arvioidaan jatkuvasti kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta ottaen huomioon asetetut vaatimukset palvelutasolle. Kuntatalouden realiteetit ovat pelastuslaitoksen tiedossa. Toisaalta pelastuslaitoksen toiminnan säästöt saattavat näkyä asiakkaan ja kuntalaisten kustannusten kasvussa vahinkokehityksen myötä. Sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen osalta vastattu jo aiemmin.
Karkkila	1.4 Katsaus talouteen	Palvelutasopäätöskaudella tulisi tavoitteena olla kustannusten (€/asukas) säilyttäminen nykytasolla ja samalla tulee toimintaa tarkastella kriittisesti kustannusten karsimiseksi. Toki on huomioitava toimintaympäristössä mahdollisesti tapahtuvat ennakoimattomat muutokset, joita ei ole pystytty huomioimaan palvelutasopäätöksen valmistelun yhteydessä.	Toimintaa arvioidaan jatkuvasti kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta ottaen huomioon asetetut vaatimukset palvelutasolle. Kuntatalouden realiteetit ovat pelastuslaitoksen tiedossa. Toisaalta pelastuslaitoksen toiminnan säästöt saattavat näkyä asiakkaan ja kuntalaisten kustannusten kasvussa vahinkokehityksen myötä.

Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	1.4 Katsaus talouteen, s. 8.	<i>Otaniemen paloaseman käyttöönotto edellyttää myös lisähenkilöstöä ja kalustoa.</i> Tähän olisi syytä ottaa enemmän kantaa palvelutasopäätöksessä, miten lisähenkilöstöstä tullaan kilpailemaan, kun Helsinki tulee tarvitsemaansamalla aikavälillä myös noin 100 palomiestä lisää ja palomiehet ovat hyvin suppeasti saatavilla oleva resurssi. Ensihoidon puolelta voisi löytyä tähän apua, jolla tilannetta ainakin pystytään helpottamaan. Ensihoito keskitetään voimakkaammin päätoimiselle ensihoitohenkilöstölle ja rajallisesti saatavilla olevat palomies resurssit keskitetään pelastustoimen tarpeisiin. Myös palkkakehityksen, henkilöstöjohtamisen ja työhyvinvoinnin merkitys tulee huomioida kilpailuvallteina. Kaksi jäljempää nousevat myöhemminkin luonnoksesta esille.	Henkilöstöön liittyvät asiat ja esimerkiksi talouden kehittämisohjelma huomioidaan tulevina vuosina henkilöstösuunnitelmassa. Palvelutasopäätöksiä ei mene tässä asiassa näin yksityiskohtaisiin tavoitteisiin. Kaluston osalta lisäykset huomioidaan investointisuunnitelmassa.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	1.5 Tiivis katsaus kauteen 2014–2020, s. 8.	<i>Edelliselle palvelutasopäätöksikaudelle asetettiin kuusi keskeistä päämäärää, joiden alle tarkemmat tavoitteet. Päämääräksi asetettiin... henkilöstön osaaminen ja työhyvinvointi on varmistettu... Ovat asioita, joihin tulee panostaa voimakkaasti tulevalla palvelutasopäätöksikaudella, koska ovat jääneet valitettavan vähälle huomiolle edellisellä kaudella ja valitettavasti näille ei nykyisessä luonnoksessa ole juuri painoarvoa annettu.</i>	Henkilöstöä on informoitu valmisteluvaiheessa palvelutasopäätösten eroavaisuuksista. Nykyinen päätös on valmistelu Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistyönä ja siinä on tarkoitus kuvata asiakkaalle näkyvät palvelut ja niiden taso. Hyvinvoiva henkilöstö on tärkeä voimavara ja tähän panostaminen varmasti auttaa myös laadukkaan asiakaspalvelun tuottamiseen. Työhyvinvointi on yksi Uudenmaan pelastuslaitoksen avaintavoitteista ja tätä asiaa edistetään niiden ja henkilöstösuunnittelun kautta erilaisin toimenpitein.
Espoo	2 Onnettomuuksien ehkäisy	Onnettomuuksien ehkäisyn tavoitteina toiminnan yhdenmukaistaminen ja aktiivinen yhteistyö ovat tärkeitä. Onnettomuuksien ehkäisyssä pelastustoimella on tärkeä tehtävä seurata ja analysoida onnettomuuksien määriä ja syitä sekä tehdä niiden perusteella toimenpiteitä onnettomuuksien ehkäisemiseksi. Luonnoksessa olisi voitu tuoda esille nimenomaan Länsi-Uudenmaan osalta keskeisimmät johtopäätökset, jo toteutetut toimenpiteet sekä painopisteet tulevalle kaudelle. Nyt ennaltaehkäisyn toimenpiteet ja kokonaisuus jäivät ylitäsoille.	Palvelutasopäätös on pyritty pitämään riittävän yleisellä tasolla, jotta yksityiskohdat eivät kasvata asiakirjan laajuutta tarpeettomasti ja siten hankaloita käytettävyyttä. Onnettomuuksien ehkäisyn toimenpiteet ja voimavarojen kohdentaminen on kuvattu tarkemmin toimintaympäristön vaatimusten perusteella laadittavien onnettomuuksien ehkäisyn toimintakohtaisissa vuosisuunnitelmien perusteella.
Espoo	2 Onnettomuuksien ehkäisy	Onnettomuuksien ehkäisyn laadunarvioinnin kattavuutta, yhdenmukaistamista ja yhteistyömahdollisuuksia on hyvä tarkastella ja kehittää jatkossakin. Voisiko rakentamisen suunnittelun ohjauksessa hyödynnettyä palvelumuotoilua hyödyntää muissakin osaluissa? Toteutuuko laadunarvioinnin aktiivinen yhteistyö käytännössä Uudenmaan alueen pelastuslaitosten kanssa, ja mitkä ovat yhtenäistämisen tulokset asiakaspalvelussa?	Asiakasnäkökulmaa pyritään huomioimaan muidenkin toimintojen kehittämisessä. Laadunarvioinnissa ei vielä ole ollut alueellista yhteistyötä, mutta tulevaisuudessa yhdenmukainen valvontaprosessi helpottaa laadunarviointia.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	2 Onnettomuuksien ehkäisy	vaikea ottaa kantaa tähän osioon mutta oli hyvä, että rehellisesti kerrottu ettei kaikkiin tavoitteisiin päästy. Olisi toki mielenkiintoista lukea miten aiotte päästä tavoitteisiin.	Turvallisuusviestinnän määrällisiin tavoitteisiin ei olla päästy. Valtakunnallinen ohjaus ei enää edellytä määrällistä tavoitetta ja siksi siitä luovutaan. Jatkossa turvallisuusviestinnän tavoite asetetaan vuosittain. Tarkoituksena on vuosittain suunnitella toiminta siten, että eri tyyppistä turvallisuusviestintää järjestetään kuitenkin edelleen kattavasti. 20% tavoitteen poistaminen mahdollistaa siis töiden ja tavoitteiden joustavamman suunnittelun. 20% tavoite ohjasi toimintaa vahvasti suuriin yleisötilaisuuksiin, koska ne olivat ainoa keino päästä lähelle tavoitetta. Jatkossa voidaan turvallisuusviestintää yrittää kohdentaa paremmin riskianalysin perusteella eri kohderyhmille, kun ensisijainen tulostavoite ei ole suuri henkilömäärä. Lisäksi jatkossa voidaan tehdä enemmän Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä suunnittelua, aiemmin turvallisuusviestinnän tavoitteet ovat merkittävästi poikenneet toisistaan Uudenmaan pelastuslaitosten kesken.
Karkkila	2.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat	Eryistä huomiota on kiinnitettävä henkilöstön osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen muuttuvassa toimintaympäristössä sekä riittävään henkilöstöresurssointiin ja henkilöstön työhyvinvointiin.	Pelastuslaitoksen henkilöstö on tärkeä voimavara ja osaamisen ylläpitäminen sekä mahdollistaminen on erittäin tärkeää työssä jaksamisen sekä tuotetun palvelun laadun kannalta. Osaamisen merkitys korostuu etenkin muuttuvassa toimintaympäristössä.
Espoo	2.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat	Voimavarojen kohdentaminen ennaltaehkäisevään työhön on tärkeää, jotta onnettomuuksia tapahtuisi mahdollisimman vähän. Yhteistyö kaupungin kanssa on tässä erityisen tärkeää ja sitä voisi avata palvelutasopäätöksessä nykyistä enemmän. Kappaleessa viitataan turvallisuusviestinnästä tehtyihin asiakaspalautekyselyihin, mutta niiden kohderyhmiä ei avattu.	Pelastuslaitos tekee aktiivista yhteistyötä alueensa kuntien ja kaupunkien kanssa mm. kaavoitus- ja rakentaminen, viestintä, turvallisuusviestintä sekä varautuminen. Turvallisuusviestinnän asiakaspalautetta kerätään säännöllisesti muun muassa oppilaitosten henkilökunnalta ja päiväkotien henkilökunnalta. Lisäksi jotkut asiakkaat keräävät omaa palautetta pelastuslaitoksen pitämistä koulutustilaisuuksista.
Espoo	2.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat	Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin, on nostettu esille tässä kappaleessa. Lukijalle voisi avata muutamalla konkreettisella esimerkillä miten tulevan kauden aikana tähän on varauduttu.	Esimerkit ja tarkemmat tavoitteet löytyvät asiakirjasta palveluiden kohdista tavoitteet ja tarpeet. Tässä kohtaa on tarkoitus päättää ainoastaan voimavaroista ja kuvata lyhyesti miten onnettomuuksien ehkäisyn palvelut järjestetään.

Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	2.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat, s. 10.	Palvelutasopäätösluonnos toteaa, että: Erityisesti palotarkastajilla ja paloasemien pelastustoiminnan ja ensihoidon henkilöstöllä on oleellinen rooli turvallisuusviestinnän tavoitteiden saavuttamisessa. Henkilöstön puolelta koetaan, että onnettomuuksien ehkäisyn osalta määrällisten tavoitteiden, joista nyt onneksi luovutaan, lisäksi tulisi miettiä enemmän myös turvallisuusviestinnän ja aluevalvonnan vaikuttavuutta ja laadullisia tavoitteita.	Kuten lausuntoluonnoksessakin todetaan määrällinen tavoite on ohjannut toimintaa suuriin yleisötapahtumiin ja riskiperusteista kohdentamista ei ole voitu tehdä kuin yksittäisten kohderyhmien ja koulutusten osalta. Määrällinen valtakunnallinen ohjaus on poistunut.
Espoo	2.2.1 Valvontatoiminta	Palvelun tarpeiden arvioinnissa todetaan; "Ennusteen mukaan valvontakohteiden määrä tulee kasvamaan, mikä tulee huomioida riittävien voimavarojen määrittämisessä ja huomioida henkilöstösuunnitelmassa." Tämän ja muiden toimintojen osalta, joihin kohdistuu painetta resurssillisäyksiin, tulee selvästi huomioida myös toimintaa rahoittavien tahojen vaikea taloudellinen tilanne. Pelastuslaitoksen tulee huomioida toiminta- ja taloussuunnitteluvalmistelussaan sekä talouden tasapainotarpeet.	Valvontakohtemäärän kasvuun on aiemmin pystytty vastaamaan ensisijaisesti muilla järjestelyillä kuin uusilla viroilla. Ensisijaisesti valvontakohteiden määrän kasvuun pyritään vastaamaan nykyisten resurssien tehokkaalla käytöllä. Lisäksi tarpeen mukaan voidaan ottaa käyttöön uusia valvontamuotoja ja lisätä sähköistä asiointia.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	2.2.1 Valvontatoiminta, s. 12	Valvontatoimintaa suoritetaan riskiperusteisesti palontutkiminnan ja tilastollisen onnettomuuskehityksen seurannan perusteella. Syötteitä valvonnan riskiperusteiseen kohdentamiseen tulee kuitenkin vähän ja toimintaa tulee kehittää lisäämällä yhteistyötä palontutkiminnan ja pelastustoiminnan kanssa. Näemme varsin positiivisena kehityksen, jossa onnettomuuksien ehkäisyn resurssit kohdennetaan palontutkiminnan ja onnettomuuskehityksen seurannan perusteella (esim. TOP 20-hanke). Uskoaksemme näillä keinoin onnettomuuksien ehkäisyn vaikuttavuutta ja laatua saadaan kehitettyä.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Espoo	2.2.2 Kemikaalivalvonta	Kemikaali- ja öljyvähinkojen riskit sekä onnettomuuksien ehkäisy ja torjunta on huomioitu hyvin. Myös metsäpalojen lisääntyminen on huomioitu. Toiminnan ympäristöystävällisyys on tunnistettu hyvin kehitystyön kohteeksi.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Kirkkonummi	2.2.2 Kemikaalivalvonta / 3.3.2 Öljyntorjunta	Kemikaalivuodot voivat aiheuttaa merkittäviä terveys- ja ympäristöhaittoja. Pelastusviranomaisen tulee varata tarvittavat resurssit ja kalusto sekä luoda toimintamallit, jotta se voi tehokkaasti ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia ympäristövahinkoja. Uuden henkilöstön perehdytys tulee toteuttaa suunnitelmallisesti varmistuen, että kaikilla valvojilla on riittävä osaaminen perehdytysjakson päätyttyä. Valvojilla tulee olla tiedot ympäristön kannalta herkistä alueista, kuten pinta- ja pohjavesialueista sekä luonnonsuojelualueista, jotta alueiden erityispiirteet voidaan ottaa huomioon toimenpiteiden suunnittelussa. Kaikilla toimintayksiköillä tulee olla tieto siitä, mikä viranomaistahotaho tarjoaa asiantuntija-apua, mikäli kemikaalionnettomuus tapahtuu virka-ajan ulkopuolella. Öljy- ja kemikaalionnettomuuksissa käytettävän kaluston tulee olla nykyaikaista sekä helposti siirrettävissä. Pelastuslaitoksen tulee ylläpitää yhteistyöverkoston ja järjestää harjoituksia kuntien, vapaaehtoisjärjestöjen ja muiden pelastustoimintaan osallistuvien kanssa. Harjoitusten avulla varmistetaan sujuva yhteistyö onnettomuustilanteissa sekä se, että viranomaisten vastuunjako on kaikille selvä.	Kemikaalivalvonnan osalta onnettomuuksien ehkäisyssä on tunnistettu osaamishaaste. Kyseisessä kohdassa päätetään kemikaalivalvonnan osaamisen ja suorituskyvyn suunnitelmallisesta ylläpidosta. Kemikaalivalvonnan osalta avainhenkilöriskiä pyritään hallitsemaan mm. tehtävien jakamisella. Pelastusyksiköissä on tieto siitä, mikä viranomaistahotaho tarjoaa asiantuntija-apua, mikäli kemikaalionnettomuus tapahtuu virka-ajan ulkopuolella. Mikäli tiedoissa on puutteita, tukee pelastuslaitoksen tilannekeskus asiassa. Pelastuslaitoksen öljy- ja kemikaalionnettomuuksissa käytettävä kalusto on tällä hetkellä nykyaikaista sekä helposti siirrettävää. Kaluston kehittämistä ja uusimista jatketaan tulevallakin palvelutasopäätöskaudella. Pelastuslaitoksen tulee ylläpitämään yhteistyöverkoston ja järjestämään harjoituksia kuntien, vapaaehtoisjärjestöjen ja muiden pelastustoimintaan osallistuvien kanssa, jotta tositilanteissa toiminta on sujuvaa, yhteistyö saumatonta ja vastuunjako viranomaisten kesken on kaikille selvä.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	2.2.2 Kemikaalivalvonta, s. 12.	Kemikaalivalvontaa suoritetaan kemikaalivalvontasuunnitelman mukaisesti. Nykyinen henkilöstömäärä riittää kemikaalivalvonnan suorittamiseen, mutta henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi riittävän osaamisen ylläpidossa on haastetta. Kemikaalivalvonnassa osajien vähyyden takia ongelma korostuu herkemmin, kuin muualla. Osaltaan vaikuttavina tekijöinä työhyvinvointi ja pelastuslaitoksen henkilöstöjohtaminen, jotka jo aiemmin nostettu esille. Ilmiö on syytä ottaa jäävuoressa huippuna.	Onnettomuuksien ehkäisyn tehtävien osalta vaihtuvuuden syyksi ei ole lähtökusteluissa noussut esiin työhyvinvointiin liittyvät seikat. Kemikaalivalvonnan osalta avainhenkilöriskiä pyritään hallitsemaan muun muassa tehtävien jakamisella.
Karkkila	2.2.2 Valvontatoiminta	Erityistä huomiota tulee kiinnittää valvontatoiminnan resurssointiin. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla saavutetaan paras lopputulos.	Pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn resurssit kohdennetaan vuosittain toimintaympäristön vaatimusten perusteella laadittavien onnettomuuksien ehkäisyn vuosisuunnitelmien perusteella. Valvontatoiminta on yksi tärkeä osa onnettomuuksien ehkäisyä, kuitenkin ennaltaehkäisevää työtä tehdään merkittävästi myös onnettomuuksien ehkäisyn asiantuntijapalveluissa sekä turvallisuusviestinnässä (ohjaus, neuvonta ja koulutus).

Vihti	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Turvallisuusviestintää kehitettäessä tulisi selvittää uusien viestintäkanavien käyttöedellytyksiä mm. viranomaisten keskinäisessä viestinnässä sekä viestinnässä kuntalaisille.	Huomio on hyvä ja tärkeä. Viestintäkanavien ja ajantasaisen viestinnän tarve on tunnistettu muun muassa Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä riskianalysissa ja palvelutasopäätös-luonnoksessa. Turvallisuusviestintää ja sen keinoja kehitetään lisäksi aktiivisessa yhteistyössä pelastustoimen valtakunnallisen kumppanuusverkoston kanssa.
Karkkila	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Turvallisuusviestinnässä tulisi huomioida kaikki nykyaikaiset viestintäkanavat ja ottaa ne käyttöön tarvittavilta osin. Näin saadaan parannettua eri viranomaisten välistä vuorovaikutusta sekä viestintää myös kuntalaisten suuntaan.	Huomio on hyvä ja tärkeä. Viestintäkanavien ja ajantasaisen viestinnän tarve on tunnistettu muun muassa Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisessä riskianalysissa ja palvelutasopäätös-luonnoksessa. Turvallisuusviestintää ja sen keinoja kehitetään lisäksi aktiivisessa yhteistyössä pelastustoimen valtakunnallisen kumppanuusverkoston kanssa.
Espoo	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Turvallisuusviestintä on tärkeä osa ennaltaehkäisevää työtä. Kappaleessa on hyvin kuvattu sen vaikuttavuutta mm. tapahtumahetken toimimisessa onnettomuuksien vaikutusten pienentämiseksi, omatoimisessa varautumisessa ja luonnononnettomuuksissa. Esille on otettu myös viestinnän merkitys häiriö- ja disinformaatiotilanteissa sekä vieraskielisten väestön määrän kasvussa. Näiden osalta on myös tunnistettu erityinen tarve tulevalla palvelusokaudella. Näkemys vastaa hyvin myös kaupungin näkemystä. Samoin myös hyvä on huomioida tiedon saatavuus ja ymmärrettävyys. Turvallisuusviestinnän sisältöä on myös hyvä miettiä yhteistyössä kaupungin kanssa, jotta sen vaikuttavuus olisi mahdollisimman iso ja synergiaedut voidaan hyödyntää.	Turvallisuusviestintää tehdään jo nyt yhteistyössä Espoon kaupungin kanssa (turvallisuusviestintäverkosto) sekä muun muassa Länsi-Uudenmaan poliisin kanssa. Toiminnassa huomioidaan yhteistyö kaikkien alueemme kuntien kanssa; resursseja pitää olla samanmuotoiseen yhteistoimintaan kaikkien kanssa.
Espoo	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Palvelutasopäätös toteaa turvallisuusviestintäsuunnitelman laatimisessa huomioitavan "valtakunnallinen pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategia sekä muut turvallisuusviestintää ohjaavat asiakirjat." Nämä muut turvallisuusviestintää ohjaavat asiakirjat eivät tule selville palvelutasopäätöksessä ja olisi hyvä eritellä tarkemmin, vaikka esimerkinomaisesti. Turvallisuusviestinnän kohderyhmistä todetaan, että "Turvallisuusviestinnän kohderyhmät on valittu näistä johdetun elinkaarimallin mukaisesti huomioiden riskiryhmät ja heidän sidosryhmänsä." Elinkaarimallia ei esitellä palvelutasopäätöksessä, jonka takia kohderyhmien muodostuminen ei ole selkeä. Elinkaarimalli tulisi esitellä osana turvallisuusviestintää.	Kyseisessä kohdassa kuvataan nykytilaa ja edellisen palvelutasopäätöskautta. Pelastustoimen turvallisuusviestinnän strategia ei ole enää voimassa. Elinkaarimalli perustui osaltaan kyseessä olevaan strategiaan. Elinkaarimallin lähtökohtana on tavoittaa ihminen (tai hänen sidosryhmät) säännöllisesti elämän eri vaiheissa: lapset - nuoret - työikäiset - ikäihmiset jne. Koska elinkaarimalli on edellisen palvelutasopäätöskauden perusteita, ei sitä ole tarkoituksenmukaista avata laajemmin tulevaan palvelutasopäätökseen.
Kirkkonummi	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Kirkkonummen kunnassa on paljon haja-asutusalueita. Huolestuttavaa on se, että edellisellä palvelusokaudella ei päästy turvallisuusviestinnän tavoitteisiin vuoden 2017 jälkeen. Kuitenkin jatkossa painotetaan entistä enemmän omaehtoista varautumista sekä turvallisuustietoja ja -taitoja alueen asukkaiden toimesta.	Jatkossa turvallisuusviestinnän tavoite asetetaan vuosittain, tarkoituksena on vuosittain suunnitella toiminta siten että eri tyyppistä turvallisuusviestintää järjestetään kuitenkin edelleen kattavasti. 20% määrällisen tavoitteen poistaminen mahdollistaa töiden ja tavoitteiden joustavamman suunnittelun. 20% tavoite ohjasi toimintaa vahvasti suuriin yleisötilaisuuksiin, koska ne olivat ainoa keino päästä lähelle tavoitetta. Jatkossa voidaan turvallisuusviestintää yrittää kohdentaa paremmin riskianalysin perusteella eri kohderyhmille sekä toimintaympäristön tarpeiden perusteella (haja-asutusalueet kun ensisijainen tulostavoite ei ole suuri henkilömäärä. Lisäksi jatkossa voidaan tehdä enemmän Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä suunnittelua, aiemmin turvallisuusviestinnän tavoitteet ovat merkittävästi poikenneet toisistaan Uudenmaan pelastuslaitosten alueiden kesken
Siuntio	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Nykyisen palvelutasopäätöksen mukaan on pyrkimyksenä turvallisuusneuvonnassa tavoittaa 20 % asukkaista. Seuraavaan palvelutasopäätökseen esitetään tämä tavoite poistettavaksi, koska sitä ei ole saavutettu. Mikäli se poistetaan, pelastuslaitoksen tulee varmistaa uudessa palvelutasopäätöksessä, että myös tulevana jaksona tavoittaa jokaisen kunnan asukkaat ja se, ettei turvallisuusneuvonnan lukumäärää vuosittain aleta vähentämään.	Määrällinen tavoite poistetaan, koska valtakunnallista ohjaavaa määrällistä tavoitetta ei enää ole. Syynä poistoon ei ole se, että määrällistä tavoitetta ei nykyisillä resursseilla ja väestömäärän kasvaessa ole pystytty tavoittamaan. Jatkossa turvallisuusviestinnän tavoite asetetaan vuosittain, tarkoituksena on vuosittain suunnitella toiminta siten että eri tyyppistä turvallisuusviestintää järjestetään kuitenkin edelleen kattavasti kaikkialla. 20% määrällisen tavoitteen poistaminen mahdollistaa töiden ja tavoitteiden joustavamman suunnittelun. 20% tavoite ohjasi toimintaa vahvasti suuriin yleisötilaisuuksiin, koska ne olivat ainoa keino päästä lähelle tavoitetta. Jatkossa voidaan turvallisuusviestintää yrittää kohdentaa paremmin riskianalysin perusteella eri kohderyhmille sekä toimintaympäristön tarpeiden perusteella (haja-asutusalueet kun ensisijainen tulostavoite ei ole suuri henkilömäärä. Lisäksi jatkossa voidaan tehdä enemmän Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä suunnittelua, aiemmin turvallisuusviestinnän tavoitteet ovat merkittävästi poikenneet toisistaan Uudenmaan pelastuslaitosten alueiden kesken

Raasepori	2.2.3 Turvallisuusviestintä	Raaseporin kaupungin henkilöstöresurssitilanteesta alla. Viestinnän merkitys on suuri, nykyiset tiedostuskanavat ja sosiaalinen media toimii tehokkaasti ja nopeasti. Raaseporin kaupunki toivoo turvallisuus- ja onnettomuusviestinnän osalta läheistä yhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa. Jo nykyisellään tiedotus kaupungin suuntaan toimii, viestintää tulee ylläpitää ja parantaa. Turvallisuus- ja onnettomuusviestintä pitää pystyä hoitamaan molemmilla kotimaisilla kielillä.	Kiitos lausuntopalautteesta. Yhteistyö on tärkeää myös pelastuslaitokselle. Pelastuslaitoksen tahtotila on se, että palvelua pystytään tuottamaan molemmilla kotimaisilla kielillä.
Espoo	2.2.4 Onnettomuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut	Kappaleessa on todettu yhteistyön mm. kaavoituksen kanssa kehittyneen ja toiminnan vakiintuneen, mitä kaupunki pitää hyvänä ja toivoo pelastustoimen aktiivista osallistumista jatkossakin.	Pelastuslaitos jatkaa edelleen kaavoituksen ja rakentamisen suhteen tehtävän toiminnan kehittämistä paikallisesti ja valtakunnallisesti.
Raasepori	2.2.4 Onnettomuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut	Raaseporin kaupunki toivoo edelleen hyvää yhteistyötä pelastuslaitoksen kanssa viranomaistoimintaa liittyen. Pelastusviranomaisen rooli luvituksen (esim rakennusluvut), kaavalausuntojen, rakennusten pelastussuunnitelmien, evakointisuunnitelmien jne laadinnassa on tärkeää. Lausuntojen oikea-aikaisuus, yhteiset koulutustilaisuudet ja osallistuva hankesuunnittelu ovat toimenpiteet, joilla sujuva yhteistyö taataan.	Pelastuslaitos jatkaa edelleen kaavoituksen ja rakentamisen suhteen tehtävän toiminnan kehittämistä paikallisesti ja valtakunnallisesti.
Vihti	2.2.4 Onnettomuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut	Kunnan organisaatiossa tärkeitä yhteistyötahoja ovat rakennusvalvonta, ympäristövalvonta ja maankäytön suunnittelu. Onnettomuustilanteiden analyysi tuottaa arvokasta tietoa ennakoinnin kehittämiseksi.	Pelastuslaitos on tunnistanut samat tahot tärkeiksi yhteistyökumppaneiksi ja yhteistyöhön on kehitetty toimivia käytäntöjä. Käytännön yhteistyön lisäksi voidaan olemassa olevissa yhteistyörakenteissa käsitellä onnettomuustilanteiden analysoinnin tuloksia. Tämä huomioidaan onnettomuuskehityksen seurannan toimintokokonaisuuden jatkosuunnittelussa.
Karkkila	2.2.4 Onnettomuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut	Yhteistyötä kaupungin eri viranomaisten kanssa on edelleen kehitettävä ja lisättävä. Tällaisia tahoja ovat maankäytön suunnittelu, rakennusvalvonta ja ympäristövalvonta.	Yhteistyöhön on kehitetty toimivia käytäntöjä, joita on myös pelastuslaitoksen mielestä tarkoituksenmukaista ylläpitää ja kehittää.
Espoon tekninen ja ympäristötoimi TYT	2.2.4 Onnettomuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut 3.2.5 Toimintavalmiusaika	Osallistumalla aktiivisesti ja etupainotteisesti kaavoitukseen ja liikennesuunnitteluun, pelastuslaitos pyrkii parantamaan tai säilyttämään tavoitteiden mukaiset toimintavalmiusajat, minkä toimiala toteaa olevan hyvä asia.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Espoo	2.2.4 Onnettomuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut / 3.2.3 Pelastustoimen suunnitelmat	Vaikutuksiltaan merkittävässä hankkeissa pelastusviranomainen otetaan mukaan suunnitteluprosessiin jo alkuvaiheessa. Erityisesti hankkeissa, jotka vaikuttavat merkittävästi väestöä ja liikennettä lisäävästi. Etenkin Etelä-Espoon kasvu ja rakentuminen tapahtuu pitkälti uusien metroasemien ympärille, joten metroliiikenteen määrällisen kasvun lisäksi muun rakennetun ympäristön muutos alueella on erittäin huomattavaa. Metroasemien ympäristöön on suunniteltu huomattava määrä korkeita ja laajoja rakennuksia sekä maanalaisia tiloja, jotka ovat toimintaympäristöinä ja asiakkaan avunsaannin kannalta haasteellisia niin pelastustoiminnan kuin ensihoidonkin näkökulmasta. Näiden suunnitteluun osallistuminen mahdollisimman varhaisessa korostetaan teknisen ja ympäristötoimen tulosyksiköiden taholta.	Pelastuslaitos haluaa jatkossakin olla aktiivisesti mukana hyvässä yhteistyössä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa, sekä osallistua rakentamisen suunnittelun ohjaukseen. Pelastuslaitos on myös tunnistanut haasteet, jotka liittyvät laajojen kohteiden kohdetuntemukseen ja niissä olevien selvitysmatkojen pituuksiin. Tulevalla palvelutasopäätös kaudella näihin haasteisiin pyritään vaikuttamaan muun muassa TOP-20 hankkeella, sekä ottamalla käyttöön ensitoimenpiteitä täydentävät sammutus- ja pelastustekniikat. Molemmilla keinoilla pyritään nimenomaan vaikuttamaan ensisijaisesti asiakkaan saaman palvelun nopeuteen.

Espoon tekninen ja ympäristötoimi TYT	2.2.4 Onnettomuuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelut	Palvelutasopäätöksessä on hyvin tunnistettu keskeiset Espoon kasvuun liittyvät haasteet ja ilmiöt, jotka vaikuttavat palvelutason kehitykseen. Pelastusviranomaisyhteistyö mm. kaavoituksessa on ollut sujuvaa sekä ennakoivaa ja aktiivista osallistumista jatkossakin toivotaan. Vaikutuksiltaan merkittävässä hankkeissa pelastusviranomaisen otetaan mukaan suunnitteluprosessiin jo alkuvaiheessa. Erityisesti hankkeissa, jotka vaikuttavat merkittävästi väestöä ja liikennettä lisäävästi. Etenkin Etelä-Espoon kasvu ja rakentuminen tapahtuu pitkälti uusien metroasemien ympärille, joten metroliikenteen määrällisen kasvun lisäksi muun rakennetun ympäristön muutos alueella on erittäin huomattavaa. Metroasemien ympäristöön on suunniteltu huomattava määrä korkeita ja laajoja rakennuksia sekä maanalaisia tiloja, jotka ovat toimintaympäristöinä ja asiakkaan avunsaannin kannalta haasteellisia niin pelastustoiminnan kuin ensihoidonkin näkökulmasta. Näiden suunnitteluun osallistuminen mahdollisimman varhain korostetaan teknisen ja ympäristötoimen tulosityksiköiden taholta. Palvelutasomallissa riskinarviointi perustuu asukasluukuun, kerrosalaan ja niiden yhteisvaikutukseen. Riskialtiit kohteet sijaitsevat hyvien liikenneyhteyksien varrella, joten kulkureitit tällaisiin kohteisiin ovat toimialalla korkealla prioriteetilla.	Kiitos lausuntopalautteesta. Pelastuslaitos haluaa jatkossakin olla aktiivisesti mukana hyvässä yhteistyössä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa, sekä osallistua rakentamisen suunnittelun ohjaukseen.
Espoo	2.2.5 Palontutkinta ja onnettomuuskehityksen seuranta	Kappaleessa on kerrottu selkeästi pelastuslain mukaiset pelastuslaitoksen velvollisuudet, palvelussa käytettävät voimavarat ja arvioitu läpinäkyvästi se, että tavoitteisiin ei ole päästy. Päätökset tulevasta palvelutasosta ovat siten loogiset ja perustellut. Erityistä huomiota kannattaa kuitenkin kiinnittää päätösten toimeenpanoon ja mahdollisiin korjaaviin toimenpiteisiin.	Kiitos lausuntopalautteesta. Palontutkinnan ja onnettomuuskehityksen seuranta on nostettu kehittämiskohteeksi kehittämissuunnitelmaan.
Siuntio	2.2.5 Palontutkinta ja onnettomuuskehityksen seuranta	Palotutkinnan ja tapaturmatiheyden analyysin tulokset pitäisi jakaa myös muiden viranomaisten kanssa, joka voivat käyttää tuloksia omassa ennaltaehkäisevässä työssään, esim. kuntien rakennus- ja ympäristötarkastuksissa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Palontutkinnan ja onnettomuuskehityksen seurannan kehittämisessä otetaan huomioon tämä lausunto.
Vihti	2.2.5 Palontutkinta ja onnettomuuskehityksen seuranta	Palotutkinnan ja tapaturmatiheyden analyysin tulokset tulisi käsitellä kunnan viranomaisten kanssa. Tällä varmistetaan, että kunta voi käyttää tuloksia omassa ennaltaehkäisevässä työssään. Tällaisia toimintoja ovat mm. rakennusvalvonta, ympäristövalvonta ja maankäytön suunnittelu.	Kiitos lausuntopalautteesta. Palontutkinnan ja onnettomuuskehityksen seurannan kehittämisessä otetaan huomioon tämä lausunto.
Karkkila	2.2.5 Palontutkinta ja onnettomuuskehityksen seuranta	Eri tutkintojen ja analyysien tulokset tulisi käsitellä myös Karkkilan kaupungin viranomaisten kanssa, jolloin ne pystytään huomioimaan tarvittavilta osin maankäytön, ympäristövalvonnan ja rakennusvalvonnan kehittämistyössä.	Kiitos lausuntopalautteesta. Palontutkinnan ja onnettomuuskehityksen seurannan kehittämisessä otetaan huomioon tämä lausunto.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	2.2.5 Palontutkinta ja onnettomuuskehityksen seuranta, s. 16–17.	Ammattimaisempi ote palontutkintaan, vuosisuunnitelma sekä resurssit tähän koetaan hyvänä ajatuksena. Tätä kautta on mahdollista kohdentaa kehitystyötä ja koulutusta myös vastaamaan pelastustoimen tosiasiallista operatiivista toimintaa.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Espoo	3 Pelastustoiminta	Palvelutasopäätöksessä on hyvin tunnistettu keskeiset Espoon kasvuun liittyvät haasteet ja ilmiöt, jotka vaikuttavat palvelutason kehitykseen. Pelastusviranomaisyhteistyö mm. kaavoituksessa on ollut sujuvaa sekä ennakoivaa ja aktiivista. Pelastuslaitokselta toivotaan aktiivista osallistumista jatkossakin. Raideliikenteessä tapahtuvat muutokset ja uudet yhteydet on hyvin tunnistettu lausunnossa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Pelastuslaitos jatkaa edelleen kaavoituksen ja rakentamisen suhteen tehtävän toiminnan kehittämistä paikallisesti ja valtakunnallisesti.
Siuntio	3 Pelastustoiminta	Pelastuslaitoksen tulee parhaalla mahdollisella tavalla parantaa sopimuspalokuntien toimintakykyä. Se on hyvä, että pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien laitteistotarpeet määritetään suorituskyvyn vaatimusten ja toimintaympäristön perusteella. Laitteiden enimmäisikä tulisi kuitenkin määrittää, esim. sopimuspalokunnalla II-vaaravyöhykkeellä ei voi olla yli 10 v. vanhoja laitteita.	Pelastuslaitos pyrkii siihen, että sen suorituskyky on mitoitettu vastaamaan alueen riskejä ja onnettomuusuhkia. Tämä asia huomioidaan myös sopimuspalokuntien ajoneuvokaluston kanssa. On tärkeää, että etenkin II riskialueen ensilähdön sopimuspalokunnilla on ajantasaiset ja toimintaympäristön tarpeisiin vastaava kalusto.

Henkilöstö 1	3 Pelastustoiminta	1 riskialueet olivat vähentyneet. Onko tämä oikea toimintatapa muuttaa riskialueet helpommin saavutettaviksi vai pitäisikö mieluummin reagoida miten olemassa olevat riskialueet voidaan hoitaa paremmin.	Riskialueet ovat vähentyneet siitä syystä, että pelastuslaitos oli itsenäisesti korottanut riskiruutuja vuonna 2017. Nykyinen/tuleva riskiruutuaineisto noudattaa tarkemmin valtakunnallista riskiruutuaineistoa sekä Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteistyössä laatimaa riskianalyysia ja neljän pelastuslaitoksen yhdenmukaisin kriteerein tehtyjä riskiruutumäärittelyjä. Riskialueet eivät vähene, vaikka 1 riskiruutujen määrä vähenee. Toisaalta muodostuu myös uusia 1 riskiruutuja ja alueita. Palvelutasopäätöksessä kohdissa 3.2 ja 3.2.5 on kuvattu miten tunnistettuihin toimintavalmiushaasteisiin on reagoitu ja tullaan reagoimaan.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	3 Pelastustoiminta	antaa hyvän ja kattavan kuvan alueesta ja toiminnasta	Kiitos lausuntopalautteesta.
Inkoo	3 Pelastustoiminta / 3.2.2. Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	Inkooseen rakennetaan vuosina 2021-2024 uusi paloasema. Kunta toivoo tiivistä yhteistyötä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa hankkeessa, joka toteutetaan yhteistyössä Ingå FBK:n kanssa.	Inkoon kunnan, Ingå FBK:n, sekä pelastuslaitoksen välinen yhteistyö rakennushankkeen osalta on käynnistynyt
Raasepori	3 Pelastustoiminta / 3.2.2. Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	Käytössä olevien pelastustoimintaan tarkoitettujen resurssien priorisointi kohteisiin on erittäin tärkeää, priorisoinnin merkitys korostuu erityisesti, kun resurssit ovat niukat. Raaseporin kaupungin alueella tapahtuneissa liikenneonnettomuuksissa on usein kaksi tai jopa kolme pelastusyksikköä hälytettyä paikalle. Kaksi yksikköä on päätoimisia yksiköitä sekä useasti myös vapaapalokunta saapuu paikalle. Tässä asiassa tehostamista voisi kehittää siten, että hälytettävien yksiköiden määrää voisi vähentää, mikäli ennakkotieto onnettomuudesta antaa olettaa, että kyseessä ei ole mittava onnettomuus. Kaupunkikeskustojen kehittyminen on johtanut kerrostalojen kerrosluvun lisääntymiseen. <u>Tammisaaren ja Karjaan keskustoiden alueella tulee olla valmius saada käyttöön riittävä puomitikasja sammutusyksikkö, jotta näiden puuttuminen ei ole este kerrostalojen (>4/5 kerrosta) toteutukselle.</u>	Vähentämällä onnettomuuspaikalle hälytettävien yksiköiden määrää, ei käytännössä vähennetä kustannuksia. Pääosa kustannuksista muodostuu siitä, että yksiköt ovat lähellä asukasta, olivat ne päätoimisia tai sopimusyksiköitä. Jos tehtävässä ei tarvita useampaa yksikköä, on ylimääräiset helppo vapauttaa. Mikäli yksiköitä ei hälytetä etupainotteisesti, voi tapahtuma laajeta eikä myöhemmin saapuva apu ei enää pysty auttamaan yhtä tehokkaasti tilanteen hallinnassa tai onnettomuusvahinkojen rajoittamisessa. Useamman yksikön hälyttäminen vilkkaasti liikennöidylle tielle on ennen kaikkea työturvallisuustekijä; ajoneuvoilla voidaan turvata pelastajien turvallinen työskentely. Korkeassa rakentamisessa on ensisijaisesti rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehdittava rakennuksen turvallisuudesta ja riittävästä poistumahdollisuuksista. Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunnat voivat tarjota alueellaan parempaa palvelutasoa, mikäli vastaavat itse palvelutason nostamisesta aiheutuviin kustannuksiin. Mikäli tehdään lausunnon mukaiset lisäykset palvelutasoon tarkoittasi tämä kustannuksissa seuraavaa: Puomitikas-yksiköiden hankintahinnat n. 1 400 000 € (2 kpl) Henkilöstökustannukset n. 984 000 €/vuosi (22 htv).
Raasepori	3 Pelastustoiminta / muut yksilöidyt muutosehdotukset palvelutasopäätökseen	Vapaapalokuntien rooli ja niiden tarjoamat resurssit tulee huomioida ja hyödyntää pelastustoiminnassa, ei pelkästään ns reservinä vaan myös operatiivisessa toiminnassa. Jokaisen hälytysajon henkilöstövahvuudesta vähintään puolen tulee hallita molemmat kansalliset kielit.	Kohdassa 3.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat kohdassa kuvataan pelastustoiminnan järjestämisen voimavarat joihin osaltaan kuuluvat sopimuspalokunnat (VPK:t, meripelastusyhdistyksessä, teollisuus- ja sotilaspalokunnat) Sopimuspalokuntien rooli on merkittävä pelastuslaitoksen tuottamissa lähipalveluissa. Sopimuspalokuntien resurssit ovat kiinteä osa pelastuslaitoksen pelastustoimintaa (ns. operatiivista toimintaa). Näitä resursseja käytetään myös reservinä, mikäli tilanne niin vaatii. Pelastuslaitoksen tahtotila on se, että palvelua pystytään tuottamaan molemmilla kotimaisilla kielillä.
Kirkkonummi	3 Pelastustoiminta; 3.3.2 Öljyntorjunta ja 6 Kehittämissuunnitelma; Öljyntorjuntavalmiuden valvonta	Pelastuslaitoksella tulee olla valmiudet ehkäistä ympäristövahinkojen syntymistä luonteeltaan ja vakavuudeltaan erilaisissa öljy- ja kemikaalivahinkotilanteissa. Öljyntorjunnan suunnitteluun, kalustohankintoihin, kaluston kunnossapitoon ja osaamisen kehittämiseen sekä toimintavalmiuden ylläpitämiseen on suunnattava lisää henkilöresursseja. Toimintayksiköillä tulee olla kyky torjua akuutteja ja paikallisia öljy- ja kemikaalivuotoja sekä laajoja ja vakavia öljy- tai kemikaalivahinkoja. Harvemmin esiintyvien erikoistilanteiden koordinointi ja pelastustoiminta vaatii päivittäisistä onnettomuuksista poikkeavaa suorituskykyä. Kaikilla toimintayksiköillä tulee olla tieto siitä, mikä viranomaistaho tarjoaa asiantuntija-apua, mikäli onnettomuus tapahtuu virka-ajan ulkopuolella.	Öljyntorjunnan valmiuden ja kaluston kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti yhdessä muiden toimijoiden ja viranomaisten kesken. Henkilöstövoimavarojen lisäyksen tarve on tunnistettu palvelutasopäätöksessä ja päätöksessä päätetään: "Suunnitellaan ja varmistetaan riittävät henkilöstövoimavarat öljyntorjunnan suunnitteluun, osaamisen kehittämiseen ja suorituskykyyn ylläpitämiseksi."

Espoo	3.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat	Kappaleessa kuvattu kiteytetysti pelastuslaitoksen henkilöstömäärä, ympärivuorokautisen valmiuden määrä sekä mm. sopimuspalokuntien määrä. Espoolla ei ole tähän erityistä lausuttavaa.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat, s. 18.	Pelastustoiminnan toimintavalmius pystytään pitämään yllä myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Kuitenkin normaalioloissakin joudutaan menemään alle minivahvuuksien, jotka ohjeiden mukaan toimittaessa vaikuttavat myös toimintavalmiuteen. Poikkeusoloihin on myös laadittu yksiköiden tiputuslista. Poikkeusoloihin varautumiseen tulisi kuulua myös henkilöstön huoltaminen ja muonitukseen varautuminen tilanteessa, jossa elintarvikehuolto muuten heikkenee. Luonnoksessa ei mainita paloasemien / pelastusyksikön 72 h varautumisesta. Tavoite on hieno. Valitettavasti todellinen varautumisaste on oltava moninkertaisesti tätä pidempi, ellei osoiteta päätoimista henkilöstöä huolehtimaan mm. irtokaluston saatavuudesta. Normaalioloissa joudutaan odottamaan hälytyskalustoon kuuluvan kaluston korvaamista jopa kuukausia.	72h varautuminen käsitellään palvelutasopäätöksen kohdassa 3.2.7 Toimintavalmius häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Lisäksi valmiussuunnitelmassa määritellään tarkempi suorituskyky pitkäkestoisten häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat, s. 18.	Pelastustoiminnan suorituskyky on mitoitettu vastaamaan alueen riskejä ja onnettomuusuhkia. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on jatkuvassa ympärivuorokautisessa valmiudessa noin 100 pelastustoiminnan ja ensihoidon henkilöä eri puolilla aluetta. Väite 100 ympärivuorokauden valmiudessa olevasta pelastuksen ja ensihoidon henkilöstä tulisi myös pystyä perustelemaan takautuvasti. Todellisuudessa ympärivuorokautinen vahvuus on harvoin lähelläkään 100 henkilöä. Harhaanjohtavan palvelutason myyminen ei ole kannatettavaa.	Kirjausta muutettiin muotoon, että valmiudessa on yli 90 pelastustoiminnan ja ensihoidon henkilöä.
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.1 Palveluiden järjestäminen ja voimavarat, s. 18.	Päätoimista pelastustoiminnan ja ensihoidon henkilöstöä on noin 600. Lisäksi alueella toimii sopimuspalokuntien henkilöstöä 40 sopimuspalokunnassa (VPK)... Sopimuspalokuntiin kuuluu noin 1 000 palokuntalaista, jotka huolehtivat sopimusten mukaisesti muun muassa erilaisista pelastustoiminnan tehtävistä. Kokonaisvahvuus näyttää juhlavalta, mutta miten on 1000 sopimuspalokuntalaisen toimintakyky ja todellinen saatavuus riippumatta vuorokauden ajasta. Annetaanko ymmärtää määrän olevan yhtä laadun kanssa? Joukossa on myös korkeatasoisempia VPK toimijoita. Annetaan siitä tunnustusta, että myös sopimuspalokuntalaisten toimintakykyä on alettu testata, koska myös heidän tulee täyttää tietyt vaatimukset tehdessään samoja tehtäviä, kuin vakinaisen henkilöstön.	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella sopimuspalokuntatoimintaan on tämän vuoden aikana osallistunut 760 henkilöä. Kun tähän määrään lisätään palokuntasopimuksen tehneet sotilas-, teollisuus- ja meripelastusyhdistykset, niin henkilömäärän osalta ollaan noin 1000 tienoilla. Sopimusten mukaisia tavoitettavuus- ja lähtötietoja tarkastellaan vuosittain. Palvelutasopäätös ei mene yksityiskohtiin palokuntasopimusten sisällöstä.
Vihti	3.1 Pelastustoiminnan palveluiden järjestäminen ja voimavarat / 3.2.1 henkilöresurssit ja muodostelmat	Pelastuslaitoksen tulee parhaalla mahdollisella tavalla parantaa sopimuspalokuntien toimintakykyä.	Pelastuslaitos tiedostaa sopimuspalokuntien tärkeyden. Sopimuspalokuntatoiminta on mitoitettu vastaamaan toimintaympäristön vaatimusten lisäksi tunnistettuihin alueellisiin uhkiin ja riskiin. Pelastuslaitos pyrkii aktiivisesti pitämään yllä näiden vaatimusten ja tarpeiden mukaista sopimuspalokuntatoimintaa sekä tukemaan sopimuspalokuntien suorituskykyä. Sopimuspalokuntien toiminta- ja suorituskyvyn kehittäminen edellyttää aktiivisuutta myös sopimuspalokuntien puolelta.
Karkkila	3.1 Pelastustoiminnan palveluiden järjestäminen ja voimavarat / 3.2.1 henkilöresurssit ja muodostelmat	Pelastuslaitoksen tulee myös kaikin mahdollisin keinoin parantaa sopimuspalokuntien toimintakykyä.	Pelastuslaitos tiedostaa sopimuspalokuntien tärkeyden. Sopimuspalokuntatoiminta on mitoitettu vastaamaan toimintaympäristön vaatimusten lisäksi tunnistettuihin alueellisiin uhkiin ja riskiin. Pelastuslaitos pyrkii aktiivisesti pitämään yllä näiden vaatimusten ja tarpeiden mukaista sopimuspalokuntatoimintaa sekä tukemaan sopimuspalokuntien suorituskykyä. Sopimuspalokuntien toiminta- ja suorituskyvyn kehittäminen edellyttää aktiivisuutta myös sopimuspalokuntien puolelta.

Espoo	3.2 Pelastustoiminnan toimintavalmius	Tulevaisuudessa toimintavalmiuden kannalta erityisenä haasteena tulevat olemaan Espoo–Salo -oikoradalle sijoittuvat tunneliosuudet. Nämä ratahankeet edellyttävät tulevalle palvelutasopäätöskaudella pelastuslaitoksen voimavaroja hankkeiden rakentamisen suunnittelun ohjaukseen sekä pelastustoiminnan tulevien suorituskykyvaatimusten määrittämiseen ja riittävän toimintavalmiuden suunnitteluun. Myös Länsimetron jatkeen käyttöönotto edellyttää pelastuslaitokselta siihen liittyvää resurssointia.	Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana näiden ratahankeiden suunnittelussa ja ohjauksessa. Espoo–Salo -oikoradan osalta on aloitettu yhteistyö Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa. Tämän yhteistyön tarkoituksena on tiedon jakamisen lisäksi jakaa käytössä olevia resursseja mahdollisimman tehokkaasti hankkeiden rakentamisen suunnittelun ohjaukseen sekä pelastustoiminnan tulevien suorituskykyvaatimusten määrittämiseen ja riittävän toimintavalmiuden suunnitteluun.
Espoon tekninen ja ympäristötoimi TYT	3.2 Pelastustoiminnan toimintavalmius	Rakennetun ympäristön kehitys edellyttää toimintavalmiuden parantamista tietyillä alueilla. Alueet on hyvin tunnistettu Paloasemat 2035 -selvityksessä. Selvityksen mukainen paloasemaverkoston parantaminen vastaa hitaasti, mutta suunnitelmallisesti alueen toimintavalmiusaikapuutteisiin ja parantaa haastavien alueiden saavuttamista. Espoon kaupungin osalta saadaan merkittävä parannus haastavien alueiden saavuttamiseen kolmen käynnissä olevan paloasemahankkeen kautta. Pelastuslaitos on tunnistanut haastavat alueet ja seuraa ennakoivasti alueensa kuntien ja kaupunkien kaavoitus- ja rakennushankkeita. Espoon kaupunki resursoi riittävästi ja priorisoi paloasemaverkoston kehittämishankkeet merkittäviksi.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Espoon tekninen ja ympäristötoimi TYT	3.2 Pelastustoiminnan toimintavalmius	Tulevaisuudessa toimintavalmiuden kannalta erityisenä haasteena tulevat olemaan Espoo–Salo -oikoradalle sijoittuvat tunneliosuudet. Nämä ratahankeet edellyttävät tulevalle palvelutasopäätöskaudella pelastuslaitoksen voimavaroja hankkeiden rakentamisen suunnittelun ohjaukseen sekä pelastustoiminnan tulevien suorituskykyvaatimusten määrittämiseen ja riittävän toimintavalmiuden suunnitteluun.	Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana näiden ratahankeiden suunnittelussa ja ohjauksessa. Espoo–Salo -oikoradan osalta on aloitettu yhteistyö Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen kanssa. Tämän yhteistyön tarkoituksena on tiedon jakamisen lisäksi jakaa käytössä olevia resursseja mahdollisimman tehokkaasti hankkeiden rakentamisen suunnittelun ohjaukseen sekä pelastustoiminnan tulevien suorituskykyvaatimusten määrittämiseen ja riittävän toimintavalmiuden suunnitteluun.
Espoon tekninen ja ympäristötoimi TYT	3.2 Pelastustoiminnan toimintavalmius	Kemikaali- ja öljyvahinkojen riskit sekä onnettomuuksien ehkäisy ja torjunta on huomioitu hyvin. Myös metsäpalojen lisääntyminen on huomioitu. Toiminnan ympäristöystävällisyys on tunnistettu kehitystyön kohteeksi.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Espoon tekninen ja ympäristötoimi TYT	3.2 Pelastustoiminnan toimintavalmius	Myös ilmastomuutokseen sopeutumisen tavoitteet ja tarpeet on hyvin huomioitu mm, kaluston päivityksen ja yhteistyön lisäämisen osalta, mitkä ovat tällä hetkellä kriittisimmät mm. tulevaisuudessa lisääntyviä myrsky- ja tulvatilanteita ajatellen. Tehdyllä riskikartoituksella on hyvin varauduttu tulevaisuuden muuttuviin tilanteisiin, kuten edllä on todettu. Tulviin varautumista kehitetään yhteistyössä kuntien kanssa. Espoo tekee omaa osuuttaan, ja tällä hetkellä on hankinnassa tulvaherkille kohteille automaattisia vedenpinnan mittareita tukemaan tätä työtä.	Kiitos lausuntopalautteesta.

Kirkkonummi	3.2. Pelastustoiminnan toimintavalmius	<p>LUP riskiruutujen 2020 määrittelyssä Kirkkonummen riskiruutujen määrä on noussut neljällä. Kuitenkin I riskiruudut on arvioitu puolet vähemmäksi eli viisi kappaletta, kun vuonna 2017 näitä arvioitiin olevan 10 kappaletta. II tason riskiruutuja on kolme enemmän kuin aiemmin eli nyt yhteensä 26 kappaletta. III tason riskiruutujen määrä on noussut 2017 vuoden 18 ruudusta 24 ruutuun. Kokonaisuudessaan määrä on lisääntynyt hieman, mutta riskien tasot ovat laskeneet.</p> <p>Tämä vastaava huomio on tunnistettu myös liitteenä olevassa Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseissä s 87 kohdassa 4.3.1.4 Toimintavalmiusaikatavoitteiden toteutuminen ruuduttain, jossa todetaan, että ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan mediaanin täyttymistä riskiluokan I ja II ruudissa siltä osin toimintavalmiusajan tavoitteiden saavuttaminen ei nykyisellä palvelutasolla onnistuisi. Näihin alueisiin lukeutuu myös Veikkola. Riskiruutujen määrittelyssä on huomioitu vain vakituinen paloasema ja sopimuspalokuntien asemia ei ole merkitty riskiruutujen karttaan. Kuitenkin liitteenä olevassa riskienarvioinnissa nostetaan sivulla 25 kohdassa 2.11 että paikallisten järjestöjen ja vapaaehtoistoimijoiden rooli kasvaa ja järjestöyhteistyö kannattaisi huomioida alueellisessa suunnittelussa. Riskienarvioinnin liitteen Asemaverkoston kartan mukaisesti sopimuspalokunnat ovat lähempänä haja-asutusalueilla. Sen vuoksi olisi edelleenkin tärkeää sitoa sopimuspalokunnat nykyisessä laajuudessaan ja vähintään nykyisessä toimintavalmiudessaan osaksi pysyvää palvelutasosuunnitelmaa. Tämä sen perusteella, että suurin osa Kirkkonummen kunnasta sijaitsee vakituiselta paloasemalta keltaisella tai vihreällä tavoitettavuusalueella eli kymmenen minuutin tai 20 minuutin tavoiteajan etäisyydellä.</p> <p>Tässä yhteydessä tulee huomioida, että toimintavalmiutta ei voida keskittää yksinomaan suurimmille kaupunkikeskuksille. Muu Länsi-Uusimaa ei voi jäädä pelkästään kaavoitusprosessien, liikennesuunnittelun ja riittävän toimintaympäristön tuntemuksen varaan.</p>	<p>Toimintavalmiuden suunnittelua ja toteutusta ohjaa mm. Valtakunnallinen toimintavalmiuden suunnitteluohje. Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatilastot eivät ole siis sidottuja vain pelastuslaitoksen yksiköihin. Toimintavalmiuden toteutuminen katsotaan kohteeseen saapuvien yksiköiden todellisen ajan mukaan eikä siinä erotella onko kyse pelastuslaitoksen vai sopimuspalokunnan yksiköistä. Sopimuspalokuntien lähtöajat sopimusten mukaan (s. 21) ovat 8, 12, 20 tai 30 minuuttia hälytyksestä. Pelastuslaitos pyrkii pitämään yllä sopimuspalokuntien toimintakykyä, etenkin ns. ensilähdön palokunnat II riskialueella ovat asiakkaiden avunsaannin kannalta tärkeitä. Myös luonnoksen sivulla 23 todetaan, että haastavien alueiden osalta tehdään aktiivista seurantaa, tuetaan alueen sopimuspalokuntien toimintaedellytyksiä ja tehdään aktiivista turvallisuustyötä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi sopimuspalokuntien kyky huolehtia toimintavalmiudesta ja parantaa sammutus- ja savusukellusvalmiutta huomioidaan kohdassa 3.3.1 Pelastussukellus- ja pintapelastusvalmius s. 39 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella toimintavalmiutta ja toimenpiteitä alueen turvallisuustason parantamiseksi on tarkasteltu monipuolisen keinovalikoiman osalta. Kirkkonummen haastavien alueiden (Masala ja Veikkola) tavoitettavuutta on tulevana vuosina tarkoitus edistää paloasemahankkeiden kautta.</p>
Espoo	3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöresurssit ja muodostelmat	Ei erityistä lausuttavaa.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Yhteislausunto Espoon Sopimuspalokunnat JA Yhteislausunto Kyrkslätt Brandkärer - Kirkkonummen palokunnat rf.	3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöresurssit ja muodostelmat	Mainitut henkilöresurssit olisi myös hyvä tarkentaa sopimuspalokuntien osalta seuraavasti. Nyt esitetystä palokuntien henkilöstömäärää seurataan, mutta allekirjoittaneiden mielestä olisi yhteistyön nimissä luontevampaa tähdätä sopimuspalokuntien henkilöstömäärän kasvattamiseen yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa, joka tulisi kirjata päätökseen palvelutasosta kyseiseen kohtaan.	Kyseissä kohdassa mainitaan: Sopimuspalokuntien ja niiden henkilöstön osalta osaamista ja suorituskykyä seurataan muun muassa koulutustarkastuksin ja testauksin. Henkilömäärän seurannasta ei ole palvelutasopäätöksessä mainintaa. Vaikka sopimuspalokuntien riittävä henkilöstömäärä ja sen takaaminen on pelastuslaitoksenkin näkökulmasta tärkeää ja tavoiteltavaa, on pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön laadullinen suorituskyky kuitenkin tärkeämpää kuin määrä.
Yhteislausunto Espoon Sopimuspalokunnat JA Yhteislausunto Kyrkslätt Brandkärer - Kirkkonummen palokunnat rf.	3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöresurssit ja muodostelmat	Maininta myös pelastustoimen muodostelmista, jossa mainitaan "Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueelta pystytään hälyttämään välittömästi kolme pelastusjoukkuetta tai yksi pelastuskomppania." Lausuntopyynnön liitteenä toimitetun Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseihin mukaisesti, on alueen kyky sopimuspalokunnat mukaan lukien paljon suurempi. Selkeyden vuoksi, palokunnat ehdottavat käytettävän vastaavia määriä kuin on esitettynä riskianalyyseissä, käytettävissä olevien resurssien osalta.	Kiitos lausuntopalautteesta. Palvelutasopäätöskirjausta on selkeytetty lausunnon perusteella. Pelastusmuodostelmien hälyttämistä ja muodostamista rajoittaa rajalliset johtamisresurssit. Esim. päivystävien palomestarien määrä (3 hlö). Muokattiin tekstiä: Pelastustehtäviin Länsi-Uudenmaan pelastustoimen alueella pystytään hälyttämään välittömästi kolme pelastusjoukkuetta tai yksi pelastuskomppania. Tätä suurempien pelastusmuodostelmien perustaminen edellyttää pelastustoiminnan johtamiseen lisäresursseja naapurialueilta. Yhden pelastuskomppanian vaatimat muodostelmat pystytään perustamaan kahden tunnin kuluessa yhteistyössä naapurialueiden kanssa.

<p>Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)</p>	<p>3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöresurssit ja muodostelmat, s. 21. Palvelun kuvaus, nykytila ja edellisen kauden arviointi, s. 21. Palvelun tavoitteet ja tarpeiden arviointi, s. 22.</p>	<p>Henkilöstön ja muodostelmien suorituskyky on osa pelastuslaitoksen toimintavalmiutta. Henkilöstön suorituskyvyltä ja osaamisvaatimuksilla pyritään osaltaan vastaamaan alueen riskeihin. Henkilöstön osaaminen otetaan huomioon pelastuslaitoksen koulutussuunnitelmassa sekä osaamisperusteisessa henkilöstösuunnitelmassa</p> <p>Henkilöstön osalta keskeinen osa suorituskykyä on myös henkilöstön osaaminen ja toimintakyky, joita ylläpidetään ja seurataan säännöllisin koulutuksin, harjoituksin ja testauksin...</p> <p>Suurena puutteena pelastushenkilöstön puolelta katsottuna näyttäytyy työnantajan järjestämän pelastustoiminnan koulutuksen epäammattimaisuus. Laadukkaan koulutuksen tarjoaminen työvuoroille vaatisi päätoimisia työntekijöitä, organisoitua rakennetta, koulutusbudjettia, harjoitusmahdollisuuksien ja kohteiden jatkuvaa kartoittamista, sekä ylläalueellista yhteistyötä. HIKLu-yhteistyöllä on saatukin aikaiseksi jo muutamia laadukkaita koulutuksia, mutta toistaiseksi ne ovat määrällisesti satunnaisia. Palvelutasopäätös luonnoksen kirjaukset pelastustoiminnan operatiivisen henkilöstön kouluttamisesta ja toiminnan kehittämisen tavoitteista ovat. surullisia. Operatiivisten työntekijöiden pelastustoiminnan koulustarvetta ei oteta vakavasti. Samaan aikaan ensihoidon puolelta vaaditaan kunnianhimoisesti perustasoisten palomiesten suorittavan jopa enemmän koulutusta, kuin HUS edes vaatii, koska ei tiedetä mitä he pitävät riittävänä tasona. Tämä aiheuttaa kehittämisvapaiden takia entisestään lisää hankaluuksia työvuoroille ja pelastustoiminnan työvuoroharjoittelulle. Puutteet tulisi korjata ja kohdentaa tulevalle palvelutasopäätös kaudella riittävästi resursseja henkilöstön koulutukseen.</p>	<p>Osaamisen kehittäminen tulee pääprosessesseista. Osaamisperusteista henkilöstösuunnittelu tehdään jo ja sitä kehitetään edelleen. Koulutussuunnitelma laaditaan ja yhteensovitetaan yhdessä pääprosessien, tukipalveluprosessin sekä palvelutuotannon kanssa.</p>
<p>Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)</p>	<p>3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöresurssit ja muodostelmat, s. 22.</p>	<p>Pelastuslaitoksella on tällä hetkellä 12 paloasemallaan välittömässä valmiudessa ympärivuorokauden vähintään seuraava pelastustoiminnan toimintavalmius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolme päivystävää palomestaria • 11 pelastusyksikköä, kukin vahvuudella yksi paloiesimies ja kolme palomiestä • raivausyksikkö vahvuudella yksi paloiesimies ja kaksi palomiestä • kolme puomitakysyksikköä, kukin vahvuudella yksi palomies • yksi säiliöyksikkö, jonka vahvuus on yksi palomies • viisi sukeltajaa, • kolme veneenkuljettajaa tai kotimaanliikenteen laivuria veneilykauden aikana sekä • kaksi tilannekeskuspäivystäjää <p>Pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön minimivahvuus on 58 henkilöä...</p> <p>Edellisestä huolimatta pelastusyksiköiden vahvuutta on tiputettu vuonna 2020 toistuvasti alle määritellyn minimin, jotta saadaan paikattua sopimuspalveluna tuotettavan ensihoidon vahvuuksien puutteet. Muihin HUS alueisiin verrattuna LUP:n hoitotasaisen henkilöstön määrä vaikuttaa alimitoitetuksi. Toivomme, että toiminta on resursoitu riittävästi laadukkaan ja tehokkaan palvelun tuottamiseksi. Kun tuotetaan myös sopimuspalveluita, tulee näiden palveluiden olla myös resursoitu realistisesti, ilman että heikennetään lakisääteisten palveluiden toimintavalmiutta.</p> <p>Espossa yksikön vahvuuden laskeminen alle minimi vahvuuden ei ehkä aiheuta samanlaista haittaa toimintavalmiudelle, kuin muissa kunnissa, joissa seuraavanpelastusyksikön saapuminen kestää moninkertaisesti kauemmin. Tämä ei silti saa olla luvatussa peruste minimivahvuuksista tinkimiseksi.</p>	<p>Hoitotasaisen henkilöstön saatavuus on tunnistettu haaste kaikissa Uudenmaan pelastuslaitoksissa. Tilanne on tunnistettu ja analysointia ja korjaavia toimenpiteitä tehdään kaiken aikaa. Tilannetta osittain parantaa suunnitellut 6 virkaa sekä kenttäjohtajan työpari.</p> <p>Kun kyse on pelastuslaitoksen palvelutuotannon henkilöstöresurssien käytöstä tilanteissa, joissa henkilöstövahvuus on alle suunnitellun, joudutaan näissä tilanteissa huomioimaan asiakkaan tarvitseman kiireellisen avun saatavuus ja avun tuottamismahdollisuudet. Päätökset yksiköiden miehittämisestä tehdään aina tapauskohtaisesti. Minimivahvuudesta pyritään pitämään kiinni olemassa olevan ohjeistuksen mukaisesti.</p>
<p>Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)</p>	<p>3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöresurssit ja muodostelmat, s. 22.</p>	<p>Raivausyksikön vahvuutta käytetään tarvittaessa myös ensihoidon lisäresurssiyksikön käyttöönottamiseksi.</p> <p>Samanaikaisesti vahvuuden myyminen samaan aikaan kahteen suuntaan on mielestämme kyseenalaista, koska erityisesti RLU105 miehistövahvuutta. Kyseessä on erikoisosaamista vaativa yksikkö, joka tarvitsee osaavan miehistönsä. Työkalupakista renkailla ei ole hyötyä ilman kaluston hallintaa ja soveltamisen osaamista.</p>	<p>Raivausyksikön (RLU105) vahvuutta saatiin kuluvalle palvelutasopäätöskaudella parannettua yhteistyössä HUS kanssa, luomalla käytäntö, jossa tilanteen salliessa raivausyksikön vahvuutta käytettiin ensihoidon lisäresurssiyksikön käyttöönottamiseksi. Kyseessä oli hyvä kokeilu, jonka tuloksia on seurattu ja analysoitu. Tilanteeseen on tulossa muutos, ja RLU105 vahvuutta ei enää jatkossa käytetä lisäresurssiyksikön käyttöön. RLU105 vahvuus säilyy saavutetun mukaisena ja ensihoidon lisäresurssit hoidetaan muilla toimenpitein.</p>

Henkilöstö 11	3.2.1 Pelastustoiminnan henkilöstöresurssit ja muodostelmat	Fyysisen toimintakyvyn arviointi -ohje: palvelutasopäätöksessä tulisi näkyä harjoitusten aiheuttamat tietoiset riskit, joista aiheutuu henkilöstövahvuuden hetkellinen heikennys. Minimivahvuudesta poikkeaminen (testauksen ja harjoitusten aikana)	Palvelutasopäätös ei mene näin yksityiskohtaisiin asioihin. Minivalmiuden hetkellinen lasku harjoitusten ja muiden toimintojen osalta (valvonta, turvallisuusviestintä) arvioidaan aina tapauskohtaisesti. Lähtökohtana on, että pelastusyksikön minimivahvuudesta pidetään kiinni. Tästä periaatteesta voidaan poiketa ainoastaan perustellusta syytä.
Vihti	3.2.2 Paloasemaverkosto ja kalusto	Vihdin kirkonkylä on tunnistettu ongelmalliseksi alueeksi tavoitettavuuden kannalta. Kirkonkylän uuden paloaseman (VPK) hankesuunnittelu on käynnissä. Kuntatalouden tilanne ratkaisee hankkeen toteuttamisaikataulun. Uuden paloaseman yhteyteen varataan tilat myös ensihoitoyksikölle.	Pelastuslaitos on aktiivisesti mukana hankesuunnittelussa. Uuden paloaseman suunnitelmissa pyritään varautumaan tulevaisuuden tarpeisiin. Suunnittelussa huomioidaan se, että paloasemalle voidaan sijoittaa ensihoito-, hybridi tai kärkiyksikkö. Paloasemalle varataan päivystystilat kahden hengen henkilöstölle, jotka mahdollistavat tarvittaessa ympärivuorokautisen päivystyksen.
Vihti	3.2.2 Paloasemaverkosto ja kalusto / 3.2.5 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Vihti toteaa, että Nummelassa on 1 riskialueella on kuusikerroksisia asuinrakennuksia, jotka edellyttävät korkeaa pelastuskalustoa sijoitettavaksi Nummelaan.	Asuinrakennusten varapoistuminen on viime vuosina yhä enemmän perustunut omatoimiseen poistumiseen. Pelastuslaitoksen tietojen mukaan näissä asuinrakennuksissa on poistuminen järjestetty poistumislukuun kolmanteen kerrokseen, josta pelastaminen tapahtuu palokunnan vetotikkaiden avulla. Pelastuslaitoksen puomitikaskalustosta lähin on sijoitettu Lohjan paloasemalle, josta laskennallinen toimintavalmiusaika Nummelaan on noin 20 minuuttia. Mikäli palvelutasa halutaan nostaa esitetyllä tavalla tulee tason nosto huomioida myös Hangon ja Tammisaaren paloasemien henkilöstönlisäyksellä (11 htv) sekä Kirkkonummen osalta puomitikayksikön hankinnalla ja henkilöstölisäyksellä (5,5 htv). Nummelaa vastaavat 1 riskialueet, joille pitäisi taata samanlainen palvelutasa ovat Hanko, Tammisaari ja Kirkkonummi. Mikäli kaikille vastaaville alueille halutaan sama palvelutasa, tarkoittaa henkilölisäyksiä kaikille alueille ja lisäksi 2 uutta ajoneuvoa (Nummelaan ja Kirkkonummelle). Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunnat voivat tarjota alueellaan parempaa palvelutasa, mikäli vastaavat itse palvelutason nostamisesta aiheutuvista kustannuksista. Mikäli tehdään lausunnon mukaiset lisäykset palvelutasaan tarkoittasi tämä kustannuksissa seuraavaa: Puomitikas-yksiköiden hankintahinnat n. 1 400 000 € (2 kpl) Henkilöstökustannukset n. 984 000 €/vuosi (22 htv)
Karkkila	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	Paloasemaverkosta ylläpidettäessä ja kehitettäessä tulee varmistua siitä, että se varmasti vastaa muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.	Paloasemaverkosto suunnitellaan toimintaympäristön vaatimusten sekä alueen riskien ja uhkien perusteella. Paloasemaverkoston tilannetta ja riittävyyttä arvioidaan myös yhteistyössä Uudenmaan muiden pelastuslaitosten kesken. Lisäksi selvitetään kevyt-, kärki- ja hybridiyksiköiden lisäämistä palveluvalikoimaan: Jos alueen tarve kasvaa tai vähenee, pelastuskapasiteettia voidaan lisätä tai vähentää tarpeen mukaan kevytyksiköitä hyödyntämällä. Jolloin täysimittaisesti resursoitu paloasema ei ole ainoa vaihtoehto toiminnan kohdentamisessa.
Karkkila	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	Myös kaluston tulee olla nykyaikaista ja vastata palvelutarpeeseen, erityisesti tulee huomioida tarvittava korkea pelastuskalusto.	Kiitos lausuntopalautteesta. Pelastuskaluston suorituskykyvaatimukset pohjautuvat tälläkin hetkellä toimintaympäristön tarpeisiin.
Espoo	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	Rakennetun ympäristön kehitys edellyttää toimintavalmiuden parantamista tietyillä alueilla. Alueet on hyvin tunnistettu Paloasemat 2035 -selvityksessä. Selvityksen mukainen paloasemaverkoston parantaminen vastaa suunnitelmallisesti alueen toimintavalmiusaikapuutteisiin ja parantaa haastavien alueiden saavuttamista. Espoon kaupungin osalta saadaan merkittävä parannus haastavien alueiden saavuttamiseen kolmen käynnissä olevan paloasemahankkeen kautta. Pelastuslaitos on tunnistanut haastavat alueet ja seuraa ennakoivasti alueensa kuntien ja kaupunkien kaavoitus- ja rakennushankkeita.	Kiitos lausuntopalautteesta.

Kirkkonummi	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	<p>Masalan paloaseman investointi on mukana Kirkkonummen kunnan investointisuunnitelmassa. Kunnalle on tärkeää saada tarkemmat käyttöönottovuodet tietoon, jotta investointi voidaan kohdistaa oikeille suunnitelmavuosille ja huomioida osana kunnan muuta investointisuunnitelmaa.</p> <p>Masalaan suunnitellun paloaseman rakennuspaikka on osoitettu Masalan osayleiskaavassa. Rakennusoikeus Sundsbergintiellä on noin 1500 m² ja kaava on lainvoimainen. Palvelutasopäätöksen luonnoksesta poiketen Veikkolan paloaseman osalta kaavoitus on edelleen vireillä, mutta kunta kiirehtii Veikkolanportin kaavoittamista paloaseman tarpeisiin. Asiasivirhe tulee korjata luonnoksesta.</p> <p>Kirkkonummen kunta pitää erinomaisena, että öljyntorjuntavalmiuden kalustoa on sijoitettu varastoon Kirkkonummen alueelle, kun ottaa huomioon läheiset satamatoiminnot sekä vesirajan pituuden. Kirkkonummen asemalle tulisi ottaa leasing-ohjelmassa tai investoinneissa huomioon nostokoriauton hankkiminen tai niiden muu sijoittelu yhteistoiminta-alueella. Nostokoriauton hankkimisella Kirkkonummen paloaseman alueelle mahdollistettaisiin Kirkkonummelle tiivistyvään kaupunkirakenteeseen korkeiden rakennusten rakentaminen.</p>	<p>Asiasivirhe Veikkolan kaavatilanteen osalta on korjattu palvelutasopäätökseen. Asuinrakennusten varapoistuminen on viime vuosina yhä enemmän perustunut omatomiseen poistumiseen. Pelastuslaitoksen tietojen mukaan näissä asuinrakennuksissa on poistuminen järjestetty poistumislukuun kolmanteen kerrokseen, josta pelastaminen tapahtuu palokunnan vetotikkaiden avulla. Pelastuslaitoksen puomitikkakalustosta lähin on sijoitettu Lohjan paloasemalle, josta laskennallinen toimintavalmiusaika Nummelaan on noin 20 minuuttia. Mikäli palvelutasoa halutaan nostaa esitetyllä tavalla tulee tason nosto huomioida myös Hangon ja Tammisaaren paloasemien henkilöstönlisäyksellä (11 htv) sekä Kirkkonummen osalta puomitikkayksikön hankinnalla ja henkilöstölisäyksellä (5,5 htv). Nummelaan vastaavat 1 riskialueet, joille pitäisi taata samanlainen palvelutaso ovat Hanko, Tammisaari ja Kirkkonummi. Mikäli kaikille vastaaville alueille halutaan sama palvelutaso, tarkoittaa henkilöstölisäyksiä kaikille alueille ja lisäksi 2 uutta ajoneuvoa (Nummelaan ja Kirkkonummelle).</p> <p>Yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kunnat voivat tarjota alueellaan parempaa palvelutasoa, mikäli vastaavat itse palvelutason nostamisesta aiheutuvista kustannuksista.</p> <p>Mikäli tehdään lausunnon mukaiset lisäykset palvelutason tarkoitaksi tämä kustannuksissa seuraavaa: Puomitikas-yksiköiden hankintahinnat n. 1 400 000 € (2 kpl) Henkilöstökustannukset n. 984 000 €/vuosi (22 htv).</p>
Raasepori	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto	<p>Pelastuslaitoksen johtokunta/Espoon kaupunki on 3.6.2020 § 1515/Toimitilainvestoinnit esittänyt, että Tehnolan paloasema uudistetaan (saneerataan) vuoden 2022 aikana, Bromarvin paloaseman osalta esitetään korjaustoimenpiteitä vuoden 2021 aikana. Kunnat tekevät investointipäätöksensä erillisin päätöksin Raaseporin kaupungin tulee nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tarkoin priorisoida määrärahat uusien rakennusten/palolaitosten rakentamiseen Pelastustoimen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti kukin kunta vastaa alueellaan siitä, että pelastuslaitoksen käyttöön osoitetaan tarvittavat tilat. Pelastuslaitos/Maakunnan tilakeskus vuokraa tarvittavat tilat ensisijaisesti alueen kunnilta yhdenmukaisin vuokrien määritysperustein.</p>	<p>Kiitos lausuntopalautteesta.</p>
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto, s. 23.	<p>...Espoonlahden ja Matinkylän paloasemat otetaan käyttöön tämän hetken arvion mukaan 2022 ja Otaniemen paloasema alkuvuodesta 2024. (s.23)</p> <p>.. Pelastuslaitoksen tavoitteena on tarjota henkilöstölleen terveelliset ja turvalliset toimitilat, siksi muutamilla asemilla (Niittykumpu, Espoonlahti, Karkkila, Hanko) tehdään laajoja tutkimus- ja korjaustoimenpiteitä, jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin. Toimenpiteet liittyvät pääsääntöisesti huonoksi koettuun sisäilmaan ja siitä johtuvaan henkilöstön oireiluun. (s.24)</p> <p>Edellä mainitut hankkeet ovat välttämättömiä ja tervetulleita, sekä kuntalaisten saaman palvelun että henkilöstön terveyden ja hyvinvoinnin kannalta.</p>	<p>Kiitos lausuntopalautteesta. Terveelliset ja turvalliset työtilat ovat kaikkien kannalta tärkeä asia.</p>
Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.2.2 Pelastustoiminnan paloasemaverkosto ja kalusto, s. 23.	<p>...Pelastuslaitoksella on käytössään riittävä määrä varakalustoa toimintavalmiuden ylläpitämiseksi. Myös varakalusto on mitoitettu vastaamaan alueen uhkien ja riskien perusteella määritettyjä suorituskykyvaatimuksia (s.25).</p> <p>Ajoneuvokalustoa LUP:lle on hankittu yleisellä tasolla hyvin, mutta varayksiköiden korvaavuudessa, varayksiköiden kalustossa ja yleisesti irtokalustossa on ollut kauden aikana selkeitä puutteita. Korvaava yksikkö ei aina vastaa korvattavan yksikön suorituskykyä ja varustelua. Varakaluston puutteet ja saatavuus ovat hankaloittaneet toiminnan jatkuvuutta ja aiheuttaneet turhia puutteita yksiköiden valmiudessa ja toimintakyvyssä, sekä potentiaalisesti työturvallisuusriskejä.</p>	<p>Varakaluston puutteet suorituskyvyn kannalta on tunnistettu ja varakaluston määrää ja laatua parannetaan taloudellisten resurssien puitteissa. Pelastuskaluston sekä varayksiköiden ja -kaluston huolto- ja hankintaprosessia kehitetään ja henkilöstösuunnitelmassa oleva uusi kalustomestarin vakanssi tuo helpotusta resurssiin.</p>

Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.2.2... Palvelun tavoitteet ja tarpeiden arviointi, s. 26.	<p>...Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kalustotarpeet määritellään suorituskykyvaatimusten ja toimintaympäristön vaatimusten perusteella. Kaluston elinkaaren aikaista tehokasta käyttöä ja suorituskykyä tukevien kunnossapito- ja materiaali- ja palvelujen sisäinen ja ulkoinen saatavuus koko alueella varmistetaan. Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien käytössä oleva kalusto, varusteet ja varastomateriaali pidetään säännöllisen huollon ja kunnossapidon avulla toimintakuntoisena ja turvallisen koko käyttöön asetettujen suorituskykyvaatimusten ja toimintaympäristön vaatimusten mukaisesti normaalioloissa, häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Huoltovarmuustoimenpiteillä ja jatkuvuus suunnittelulla varmistetaan toiminnalle välttämättömien toimintojen jatkuvuus häiriö- ja poikkeustilanteissa.</p> <p>Nykyisillä resursseilla pelastusyksiköiden kaluston inventointi, tilaaminen, varastointi ja lähettäminen tehdään oman työn ohella kpa:lta. Työaikaa ja resursseja laadukkaaseen toimintaan ei nykyisellään ole. Tämä aiheuttaa merkittäviä viiveitä tavaran tilaamisessa ja lähettämisessä, joka puolestaan heijastuu yksiköiden toimintakykyyn, työturvallisuuteen ja palvelun laatuun. Myöskään toiminnan jatkuvuuden hallinta ei ole ammattimaisella tasolla. Tehtävään tarvitaan päätoiminen työntekijä vrt. varusvarasto. Tämän suuntaisesta kokeilusta saatiin positiivisia kokemuksia viimeiseltä vuodelta vuodelta.</p>	Päätoimista resurssia pyritään lisäämään taloussuunnittelun puitteissa. Tämä ei poista työvuoroissa tapahtuvan käyttäjäkunnossapidon ja varastojen ylläpidon merkitystä. Varastojen hallintaa, kaluston kunnossapitoa ja tilausprosessia on kehitetty ja kehitetään jatkuvasti.
Kirkkonummi	3.2.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat	<p>Sammutusjätevesillä voi olla haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja terveyteen. Sammutusjätevesiin voi päätyä sammutuksessa käytettyjä kemikaaleja, palamisreaktioissa syntyneitä haitta-aineita tai kohteessa varastoituja terveydelle tai ympäristölle vaarallisia aineita. Riskit korostuvat ympäristön kannalta herkkillä alueilla, kuten pinta- ja pohjavesialueilla sekä luonnonsuojelualueilla. Pelastuslaitoksen tulee varmistaa, että kaikilla yksiköillä on riittävät tiedot herkkien alueiden sijainnista ja niiden erityispiirteistä, jotta alueiden erityispiirteiden säilyminen voidaan ottaa huomioon torjuntatoimien suunnittelussa. Sammutusvesien käytön ja hallinnan on oltava suunnitelmallista. Onnettomuustilanteessa ja harjoituksissa tulee kiinnittää huomiota sammutusjätevesien vaarallisuuden arviointiin, ohjailuun ja talteenottoon. Henkilöstön, mukaan lukien sopimuspalokuntalaisten, kouluttamisella tulee varmistaa, että sammutusvesiin liittyvät ympäristöriskit ovat kaikkien sammuttajien tiedossa.</p>	Kiitos lausuntopalautteesta. Huomioidaan palaute päivityksessä olevassa sammutusjätevesisuunnitelmassa sekä henkilöstön ja sopimuspalokuntien koulutuksissa.
Espoo	3.2.4 Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä ja tilannekustointi	Tilannekuvan ylläpitämiseksi kootaan alueen kuntien ja kaupunkien turvallisuustilanteeseen vaikuttavaa tietoa. Luonnoksessa ei tarkenneta mistä tämä tieto koostuu ja onko kaupunkien tiedot keskenään yhteneväisiä.	Kiitos lausuntopalautteesta. Tekstikohtaa selkeytettiin: Pelastustoimen tilannekuvan ylläpitämiseksi tilannekeskus seuraa alueen kuntien ja kaupunkien turvallisuustilanteeseen vaikuttavia tapahtumia. Tilannekeskus toimii tarvittaessa myös pelastuslaitoksen alueen kuntien ja kaupunkien yhteisenä palvelu- ja tiedonvälityspisteenä eri turvallisuustilanteissa sekä välittää turvallisuustilanteeseen vaikuttavaa saatavilla olevaa ennakkotietoa eri viranomaisilta kuntien päättäjille ja turvallisuudesta vastaaville avainhenkilöille
Espoo	3.2.4 Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä ja tilannekustointi	Palvelutasopäätöksikaudella suunniteltavan Uudenmaan pelastuslaitoksen yhteisen johtokeskuksen käyttöönoton suunnittelussa tulee huomioida kustannustehokkuus ja taloudellinen toiminnan järjestäminen. Synergiamahdollisuuksia on hyvä tutkia ainakin mainittujen toimintojen uudelleenjärjestämisessä.	Uudenmaan alueen pelastuslaitosten yhteisen johtokeskuksen käyttöönoton suunnittelussa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan laajasti kaikki hyödynnettävät synergiaedut. Käyttöönotto pyritään suunnittelemaan myös, niin että siirrosta syntyvien ja päällekkäisten kustannusten syntyminen pystytään minimoimaan.
Yhteislausunto Espoon Sopimuspalokuntat JA Yhteislausunto Kyrkslätt Brandkärer - Kirkkonummen palokunnat rf.	3.2.4 Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä ja tilannekustointi	<p>"Pelastuslaitoksella on perusvalmiudessa ryhmänjohtajina 12 päätoimista paloesimiestä. Päätoimisella ryhmänjohtajalla on kyky toimia pelastustoiminnan johtajana, sekä johtaa pelastusryhmää ja tarvittaessa pelastusjoukkuetta. Ryhmänjohtaja johtaa päivystysalueen palomestarin alaisuudessa yksiköidensä valmiuden ylläpitoa. Ryhmänjohtajia ovat lisäksi sivutoimisten ja sopimuspalokuntien yksikönjohtajat, joilla on kyky johtaa pelastusryhmää."</p> <p>Allekirjoittavat palokunnat ovat olleet useissa tehtävissä kuluneella palvelutasopäätöksikaudella, joissa sopimuspalokuntien yksikönjohtajat ovat johtaneet myös joukkuetasoisia muodostelmia niin suurissa rakennuspalotehtävissä kuin maastopaloissakin. Allekirjoittaneet esittävätkin kohtaan lisättäväksi myös sopimuspalokunnan yksikönjohtajalle maininnan kyvystä johtaa pelastusjoukkuetta, johon myös yksikönjohtajan koulutussuunnitelma antaa pätevyuden.</p>	Selkeytettiin päätöksen tekstiä: Ryhmänjohtajia ovat lisäksi sivutoimisten ja sopimuspalokuntien yksikönjohtajat, joilla on kyky johtaa <u>vähintään</u> pelastusryhmää.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos	3.2.4 Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä ja tilannekeskustoiminta	Ei lausuttavaa. Huomio: Palvelutasopäätösluonnoksen sivulla 30 on esitetty tavoite Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisen johto- ja tilannekeskuksen perustamisesta Helsinkiin. Tämä johtokeskus tulee hoitamaan osan Länsi-Uudenmaanpelastuslaitoksen oman tilannekeskuksen toiminnasta. Sinällään tälläkään ei tämän hetken tietojen mukaan ole merkittäviä vaikutuksia poliisilaitoksen ja pelastuslaitoksen väliseen yhteistyöhön.	Kiitos lausuntopalautteesta. Tulevan johtokeskuksen suunniteltuun suorituskykyyn on suunniteltu viranomaisyhteistyö Uudenmaan alueella.
HUS	3.2.4 Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä ja tilannekeskustoiminta	Päätösluonnoksen kappale 3.2.4 on kirjoitettu HUSin ensihoidon kokonaisuuden kannalta monitulkintaisesti. Luonnoksen tekstimuotoilusta saa käsityksen, että pelastuslaitos hoitaa ensihoitopalvelun johtamista osana omaa tilanne- ja johtokeskustoimintaa. Tämä muotoilu on epätasällinen, sillä vuonna 2021 toimintansa aloittava Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tilannekeskus (HUS Tike) vastaa koko HUS tasoisien ensihoitopalvelun tilannekuvan ylläpidosta osana lääkinnän tilannekuvaa HUS-piirin alueella ja koko HYKS-erityisvastuualueella. LUPin tuottama ensihoitopalvelu on tärkeä osa tätä kokonaisuutta ja muodostaa osaltaan ensihoidon tilannekuvaa HUS Tikessä. On keskeisen tärkeää, että tilannekuvatieto siirtyy LUPin tilannekeskuksen ja HUS Tiken välillä saumattomasti, koska ensihoidon tilannekuva on primääristi osa terveydenhuollon tilannekuvaa. HUS Tilannekeskus tulee sen toiminnan käynnistyttyä myös vastaamaan ensihoidon operatiivisesta tukemisesta ja (ainakin häiriötilanteessa) palvelun johtamisesta osana HUSin lääkinnällisen valmiuden johtamisjärjestelmää. Tämän lähtökohdan olisi tärkeää näkyä kohdan 3.2.4 tekstimuotoilussa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Tuleva johtokeskus ei tule johtamaan ensihoidon toimintoja, mutta liittyen päivittäisonnettomuuksista poikkeaviin tapahtumiin johtokeskus suunnittelee yhteistyömuodon HUS-JOKEN kanssa ja varaa tilat esim. ensihoidon yhteyshenkilölle. Lisäksi johtokeskus pitää tilannekuvaa yllä myös siltä osin kuin HUS sitä voi siirtää. Palvelutasopäätöksen tekstiin tehtiin tarkennuksia tähän kohtaan.
Karkkila	3.2.5 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Karkkilan kaupungille tulisi raportoida toteutuneet toimintavalmiusajat.	Hyvä huomio, joka otetaan huomioon kehitettäessä palontutkinnan ja onnettomuus seurannan työtä ja siihen liittyviä toimintatapoja.
Espoo	3.2.5 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Osallistamalla aktiivisesti ja etupainotteisesti kaavoitukseen ja liikennesuunnitteluun, pelastuslaitos pyrkii parantamaan tai säilyttämään tavoitteiden mukaiset toimintavalmiusajat, minkä todetaan olevan hyvä asia. Kappaleessa on hyvin kuvattu toimintavalmiusaikojen toteutuminen, haasteet ja tulevat tavoitteet.	Pelastuslaitos jatkaa edelleen toiminnan kehittämistä paikallisesti ja valtakunnallisesti.
Vihti	3.2.5 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika	Kunnalle tulisi raportoida toimintavalmiusajan toteumat.	Hyvä huomio, joka otetaan huomioon kehitettäessä palontutkinnan ja onnettomuus seurannan työtä ja siihen liittyviä toimintatapoja.

Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	3.2.5 Pelastustoiminnan toimintavalmiusaika, s. 31–32.	Pelastustoiminnan toimintavalmiusajalla tarkoitetaan sitä aikaa, joka alkaa siitä, kun ensimmäinen pelastusyksikkö vastaanottaa hälytyksen ja päättyy siihen, kun pelastusryhmä aloittaa tehokkaan pelastustoiminnan. Toimintavalmiusaika pitää siis sisällään lähtöajan, ajoajan sekä kaluston selvittämiseen kuuluvan ajan. Toimintavalmiusajan kerrotaan sisältävän mm. lähtöajan. Onneksi päätöksessä ei määritellä lähtöaikaa sekunteina, vaikka sitä paljon tulossa vahditaan. Kuitenkin lähtöaikaan, toimintavalmiusaikaan vaikuttavana tekijänä, tulisi huomioida erilaisia tekijöitä, jotka vaikeuttavat ajasta jääneiden lähtökavaatimusten täyttämistä. Siksi seuraavia nostoja. Asemien erilaiset rakenteet ja niiden vaikutukset lähtöaikaan. Toisena tekijänä tulisi huomioida nykyisten varusteiden mukanaan tuomat vaikutukset lähtöaikaan ja sitä kautta toimintavalmiusaikaan. Ennen hälytyksen tullessa puettiin sammutusasukäyttöön latingista ja menoksi. Nykyisin hälytyksen tullessa tarvitsee ratkaista, käytetäänkö kevytasua vai sammutusasukäyttöön, vaihtaa saappaita asusta toiseen tai pukea erikseen kengät ja nostaa toinen varustekerta mukaan ajoneuvoon, jossa ei juurikaan ole varattu niille tilaa, sekä vyöttää itsensä turvavöihin (laki ei anna pelastustoimelle turvavöiden käytöstä erivapauksia). Lisäksi sammutusasukäytön osalta ne jotka käyttävät valjaiden yläosaa, tulee tämänkin pukea oikein ja kaikki valjaat kiristää paikoilleen. Tämä vaikuttaa negatiivisesti lähtöaikaan, mutta joissain tapauksissa positiivisesti toimintavalmiusaikaan, kun ei tarvitse enää kohteessa alkaa kiinnittää valjaisiin yläosaa. Kolmas lähtöaikaan vaikuttava tekijä, joka tulisi huomioida on kuljettajan mahdollisuus tutustua reittiin, koska kaikki toimivat koko LUP alueella, ei voida enää odottaa entisaikojen alueen osoite tuntemusta. Nykyisen käytössä oleva peke sisältää virheitä, tekee huonoja reititysvalintoja, ym. Kuljettaja on monesti esimiehen vallan alla, milloin tämä näyttää, jos näyttää koko matkan kohteeseen. Kuitenkin turvallinen ja tehokas hälytysajo edellyttää kuljettajan mahdollisuutta suunnitella ajoreitti kohteeseen, jotta voi ei päädytä mahdottomille reiteille, esim. moottoritiealueelta suoraan alapuolelle kulkevalle tielle. Esimiehen hoitaessa navigointia ja radioliikennettä kääntymisohjeet tulevat monesti viime hetkellä tai jopa myöhässä, joka aiheuttaa viivettä, huonoja reittejä. Asiaan tulisi kiinnittää huomiota.	LUP selvitys toimintavalmiusajoista vuodelta 2017 ja sen jälkeiset toimenpiteet ovat pitäneet sisällään myös lähtöaikatarkastelua sekä lausunnossakin mainittujen lähtöaikaan vaikuttavien seikkojen selvittämistä, mm. paloiesimiehille suunnatun kyselyn muodossa. Toimintavalmiusajokojen seuranta ja toimintavalmiutta parantavien toimenpiteiden edistäminen on jatkuvaa työtä. Palvelutasopäätösluonnoksessa s.33 mainitaan mm., että tavoitteena on, että seuranta ja analysointi on säännöllistä ja osa onnettomuuskehityksen seurannan toimenpiteitä. Toimenpiteitä tulee edelleen kehittää osana suorituskykyyn suunnittelua ja ylläpitoa. Esimerkkinä tulevasta kehitystyötä voidaan esiin nostaa TOP-20 hanke, joka on yksi toimenpide, jolla pyritään parantamaan asemakohtaisia aluetuntemusta ja siten lyhentämään toimintavalmiusaikaan.
Espoo	3.2.6 Yhteistoiminta pelastustoiminnassa	Yhteistoiminta koetaan olevan toimivaa ja pelastuslaitos hoitaa toimivasti koolle kutsumisen. Vastaavasti kun pelastuslaitosta tarvitaan osallistumaan muuhun pelastustoimintaan, yhteistoiminta toimii hyvin.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Henkilöstö 6	3.2.6 Yhteistoiminta pelastustoiminnassa	Yhteistyösopimukset olisi hyvä tarkastaa säännöllisesti ja päivittää tarvittaessa. (ei: tarkastellaan tarvittaessa)	Kiitos lausuntopalautteesta. Palvelutasopäätös ei mene näin yksityiskohtaisiin seikkoihin. Yhteistoimintasopimusten päivittäminen ja seuraaminen on pelastustoiminnan pääprosessin työtä, johon on kehitteillä säännöllinen seuranta. Päätöksen sanamuoto on; tarkastetaan ja päivitetään tarvittavilta osin yhteistoimintasopimukset ja yhteistoimintamuistiot säännöllisesti yhteistoimintatahojen kanssa. Jatkossa riittävä tarkastusväli olisi hyvä määrittää esim. sopimuksissa ja muistioissa.
Raasepori	3.2.6 Yhteistoiminta pelastustoiminnassa / 3.2.7 Toimintavalmius häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	Tilanne Raaseporin teknisen toimen osalta (sama tilanne muissakin kunnissa?) on se, että kunnan omasta henkilökunnasta koostuva 'tekninen' valmiushenkilöstö on vähentynyt viimeisten vuosien aikana. Tekninen henkilökunta ja kalusto on mitoitettu siten, että kunnan ns. perustoiminta voidaan hoitaa normaali olosuhteissa. Ostopalveluiden osuus teknisessä palvelutuotannossa on kasvanut ja todennäköisesti lisääntyy entisestään tulevaisuudessa. Kuntien mahdollisuus osallistua poikkeusolosuhteiden toimintaan on siis jo nykyisellään hyvin rajallinen. Ostopalveluilla tuotettavaan palvelutuotantoon (urakkasopimuksiin) tulisi antaa kunnille selkeät ohjeet siitä, miten paikalliset urakoitsijat voidaan tarvittaessa sitouttaa tuottamaan palveluita poikkeusoloissa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Kyseessä on kunnan omaa varautumista omien tehtävien hoitamiseksi. Kuntaliitolta ohjeistusta: Sopimusperusteinen varautuminen.
Rajavartiolaitos	3.2.6 Yhteistoiminta pelastustoiminnassa sekä 3.3.2 Öljyntorjunta	Rajavartiolaitos on tutustunut Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palvelutasopäätökseen. Rajavartiolaitoksella ei ole asiaan varsinaisesti lausuttavaa, toteamme kuitenkin että on hyvä asia kun yhteistoimintaharjoituksia ja koulutuksia järjestetään Suomenlahden ja Saaristomeren pelastuslaitosten sekä muiden yhteistoimintaviranomaisten kanssa, näillä toimilla pyritään parantamaan öljyntorjunnan suorituskykyä ja yhteistoimintaa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Yhteistoimintaharjoitukset ovat pelastuslaitoksenkin mielestä tärkeitä ja tarkoituksenmukaisia. Yhteinen suorituskykyyn muodostaminen luo paremmat toimintaedellytykset vaativissa öljyntorjuntatehtävissä.

Raasepori	3.2.6 Yhteistoiminta pelastustoiminnassa/ Sosiaali- ja terveystoimen yhteistyö muiden organisaatioiden kanssa	Raaseporin sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköt ovat osa Raaseporin kaupungin hallintoa ja toimivat yhteistyössä eri viranomaisten kanssa. Tehtävien hoidossa keskeisempiä yhteistyötahoja ovat: Sosiaali- ja terveydenhuollon sopimustuottajat Sopimustuottajat vastaavat asiakkaidensa hoidosta ja hoivasta sopimusten mukaisesti. Suuurimmat sopimustuottajat ovat hoivapalveluiden asumispalvelussa Attendo Oy ja Folkhälsan sekä Pihlajalinna joka hoitaa vanhuspalvelun ja vuodeosaston lääkäripalvelut. Mielenterveyspalveluiden ja vammaispalveluiden asumispalveluista vastaa useampi eri toimija. Sosiaali- ja terveysjohtaja vastaa myös kriisitilanteissa sekä poikkeusoloissa sopimusneuvotteluista sopimustuottajien kanssa. Alueella (C10) on yhteinen sosiaali- ja kriisipäivystys 24/7. Espoon kaupunki hallinnoi päivystyksen. Sairaanhoidopiiri ja sairaanhoitoalueRaaseporin kaupunki kuuluu Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiiriin Länsi-Uudenmaan sairaanhoitoalueeseen. Niin normaali- kuin poikkeusoloissa sekä erityistilanteissa kaupungin sosiaali- ja terveyspalvelu on yhteistyössä sairaanhoitoalueen kanssa. HUS vastaa alueen erikoissairaanhoidosta sekä alueen ympärivuorokautisesta yhteispäivystyksestä. Raaseporin alueella ei ole yhteispäivystys 1.10.2020. Alueellinen valmiussuunnitelma tehdään yhteistyössä sairaanhoidopiiriin kanssa. Raaseporin alueella on viime vuosien aikana koettu sekä rajuja myrskytuulia sekä erittäin voimakkaita rankkasateita. Kaupungin organisaatiota ei ole mitoitettu vastaanottamaan mainittujen kaltaisia poikkeuksellisia sääilmiöitä. Kaupungin resurssien osata viitataan aiempaan mainintaan tässä lausunnossa, kaupunki ei nykyisten resurssien puitteissa kykene kaikilta osiltaan vastaamaan tarpeeseen poikkeusolosuhteissa. Toimita on mitoitettu ns. normaaliolosuhteiden mukaisesti. Tämä asettaa vaatimuksia pelastuslaitoksen ja kaupungin yhteistoimintaan, kaupungin omia ja urakoitsijoita tulee jatkossa kyetä käyttämään poikkeusolosuhteissa tehokkaammin. Kaupungin tulee kuitenkin vastata poikkeusoloissa väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön, rakennusten ja materiaalin varaamisesta ja kouluttamisesta.	Kiitos lausuntopalautteesta. Kyseessä on kunnan omaa varautumista omien tehtävien hoitamiseksi. Pelastuslaitoksen kuntien varautumisen tukemisella pyritään kehittämään alueen yhteistä sekä kuntien omaa varautumista sekä suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittamista.
Espoo	3.2.7 Toimintavalmius häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	Yhteistoiminta poikkeusoloissa toimii moitteetta. Yhteisharjoituksia koetaan olleen riittävästi ja ne tukevat hyvin häiriötilanteiden ja poikkeusolojen hallintaa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Hyvä ja tärkeä havainto.
Henkilöstö 7	3.2.7 Toimintavalmius häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa	Poikkeusoloihin johtamisjärjestelmän suunnittelun ohella myös suoritusjärjestelmän suunnittelua. Nyt asiaan kyllä viitataan henkilövarauksin, mutta se ei ehkä ole riittävä suunnittelun taso, kun se ei kerro mitä varten varataan.	Asia määritellään tarkemmin valmiussuunnitelmassa. Kohtaan 3.2.7 on tehty joitain tarkennuksia myös aluehallintoviraston kanssa käytyjen keskustelujen perusteella.
Espoo	3.3 Pelastustoiminnan erityispiirteet	Ei erityistä lausuttavaa.	Merkittiin tiedoksi.
Espoo	3.3.1 Pelastussukellus- ja pintapelastusvalmius	Valmiudet ja niiden tavoitteet on kuvattu selkeästi ja kattavasti.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Henkilöstö 2	3.3.1 Pelastussukellus- ja pintapelastusvalmius	Kerrottiin miten oltiin järjestetty mutta tulevasta ei selvyttä. Vaikuttaako uudet paloasemahankkeet sukeltajien sijoitukseen?	Pelastussukelluksen osalta päätöksessä todetaan, että pelastuslaitos tulee ylläpitämään välitöntä vesisukellusvalmiutta riskianalyyseihin ja onnettomuuskehityksen perusteella kaikilla päivystysalueilla. Espoon uusien paloasemien toiminnot tullaan määrittämään erikseen hankkeiden edetessä. Tämä koskee myös sukellustoimintaa.
Henkilöstö 8	3.3.1 Pelastussukellus- ja pintapelastusvalmius	Savusukellustoiminta määritetään alkavaksi tiettyjen minuuttilukujen kuluttua eri riskialueilla. Jää epäselväksi, mistä savusukellustoiminnan katsotaan alkavan.	Pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohje määrittää milloin tehokas pelastustoiminta katsotaan alkavaksi. Ohjeen mukaan savusukellus alkaa silloin kun sen alkamisesta ilmoitetaan savusukellusvalvojalle. Asiaa voidaan tällä hetkellä seurata ja mitata tarkastelemalla PRONTO:n pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen toteutumista.
Kirkkonummi	3.3.1. Pelastussukellus- ja pintapelastusvalmius	Jakson palvelun tavoitteet ja tarpeiden arvioinnissa tuodaan esille kehittämistoimet pelastusyksikön ensitoimenpiteitä täydentävillä kevyemmällä sammutusmenetelmillä. Kirkkonummen kunta pitää tavoitetta hyvänä, jos se parantaa asiakkaiden avunsaantia ja turvallisuustasoa.	Ensitoimenpiteitä täydentävät menetelmät parantavat asiakkaiden avunsaantia, etenkin tilanteissa joissa mahdollisesti ensin saapuva yksikkö ei täytä kaikilta osin esim. pelastussukelluksen suorituskykyvaatimuksia. Täydentävillä toimenpiteillä voidaan tehdä jo paljon auttavia toimenpiteitä onnettomuusvahinkojen rajaamiseksi. Lisäksi täydentävät toimenpiteet parantavat pelastajien työturvallisuutta ja helpottavat haastavien kohteiden saavuttamista nopeammin ja näin ollen osaltaan tehostavat sammutus- ja pelastustoimintaa.
Espoo	3.3.2 Öljyntorjunta	Öljyvahinkojen riskit sekä onnettomuuksien ehkäisy ja torjunta on huomioitu hyvin.	Kiitos lausuntopalautteesta.

Inkoo	3.3.2 Öljyntorjunta	Öljyntorjuntasuunnitelmaa päivitettäessä, Inkoon satama on huomioitava etenkin nykyisen laivaliikenteen ja sinne suunniteltavan uuden polttoaineterminaalin takia.	Pelastuslaitos on tiiviisti mukana Inkoon satamaa ympäröivien alueiden kehittämisessä ja alueen muutokset otetaan huomioon tulevaisuudessa suunnitelmassa ja kalustohankinnoissa. Yhteistyötä alueen eri toimijoiden kesken pyritään aktiivisesti kehittämään sekä rakentamaan alueelle yhteistä suorituskykyä öljyntorjuntaan.
Henkilöstö 9	3.3.2 Öljyntorjunta	Öljyntorjuntasuunnitelman päivitysväli jää epäselväksi.	Palvelutasopäätöksessä tai ohjaavissa asiakirjoissa ei ole määritetty päivitysväliä. On tunnistettu tarve päivittää öljyntorjuntasuunnitelma, jatkossa päivitysvälin kuvaaminen voidaan määritellä suunnitelmassa. Pelastustoiminnan pääprosessi aikatauluttaa päivistyksen osana normaalia työtä.
Vihti	3.3.2 Öljyntorjunta	Vihdin kunta kehottaa kiinnittämään suunnitelmassa huomiota valtatie 25 sekä Hanko-Hyvinkää radan öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan huomioon ottamiseen erityisesti Vihdin kunnan pohjavesialueilla.	Pelastuslaitos on tunnistanut alueensa erityispiirteissä öljyntorjunnan sekä sammutusjätevesien suhteen kriittiseksi alueeksi Hanko-Hyvinkää harjualueeseen liittyvät tärkeät pohjavesialueet ja vedenottamot. Tärkeä alue ylettyy aina Hankoniemestä Hyvinkäälle asti. Pelastuslaitos ottaa suunnittelussaan huomioon myös Vihdin kunnan pohjavesialueet.
Karkkila	3.3.2 Öljyntorjunta	Öljyntorjuntasuunnitelmassa tulee kiinnittää huomiota valtatie 2:n öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnassa, erityisesti Karkkilan kaupungin pohjavesialueilla. Yhteistyötä on myös kehitettävä edelleen pelastuslaitoksen ja kaupungin viranhaltijoiden välillä, erityisesti vastuiden rajapintojen osalta.	Pelastuslaitos on tunnistanut alueensa erityispiirteissä öljyntorjunnan sekä sammutusjätevesien suhteen kriittiseksi alueeksi Hanko-Hyvinkää harjualueeseen liittyvät tärkeät pohjavesialueet ja vedenottamot. Tärkeä alue ylettyy aina Hankoniemestä Hyvinkäälle asti. Pelastuslaitos ottaa suunnittelussaan huomioon myös Karkkilan pohjavesialueet. Yhteistyön merkitys on tunnistettu ja hyvää yhteistyötä tullaan jatkamaan ja kehittämään edelleen.
Henkilöstö 10	3.3.3 Väestön varoittaminen ja onnettomuustiedottaminen	Onnettomuustiedottamisessa voisi ottaa selvemmin kantaa somen käyttöön ja tiedotustilaisuuksiin sekä muu aktiivinen mediatiedottaminen kaipaisivat lisäpainoa.	Sosiaalisen median käyttö huomioitu onnettomuustiedottamisessa ja palvelutasopäätöksessä. Tiedottamisen tarkemmat sisällöt määritellään erillisissä ohjeissa ja suunnitelmissa.
Karkkila	3.3.3 Väestön varoittaminen ja onnettomuusviestintä	Erityistä huomiota on kiinnitettävä eri viestintämahdollisuuksien hyödyntämiseen sekä viestinnän nopeuteen ja luotettavuuteen. Myös riittävä resurssointi on varmistettava.	Pelastuslaitos on sekä riskianalysissa että onnettomuusviestinnän palvelun tavoitteissa ja tarpeissa tunnistanut (lausuntoluonnos s.43-44) viestinnän voimavarojen varmistamisen tärkeyden sekä palveluiden järjestämiseen liittyvät muutostarpeet. Henkilöstön viestintäosaamista tullaan kehittämään ja ylläpitämään mm. koulutuksella. Myös henkilöstösuunnitelmassa asia on tunnistettu, ja päätoimista osaamista pyritään lisäämään.
Espoo	3.3.3 Väestön varoittaminen ja onnettomuusviestintä	Kappaleessa on hyvin todettu, että erilaiset sähköiset viestintäkanavat, mukaan lukien sosiaalinen media, ovat muuttaneet mediakenttää ja pelastuslaitoksen viestintäkanavia myös onnettomuusviestinnän osalta. Myös riskianalysissa on tunnistettu viestinnän merkityksen korostuminen. Ihmisten ja yhteisöjen tiedon tarve ja viestinnän nopeuden vaatimukset ovat kasvaneet. Tämä kokonaisuus on erityisen tärkeää huomioida viestintää kehitettäessä. Ratkaisu ei ole niinkään resurssien lisääminen vaan enemmänkin viestintätapojen ja -osaamisen kehittämisessä.	Palvelutasopäätös ei sisällä päätöstä resurssien lisäämisestä. Pelastuslaitos on sekä riskianalysissa että onnettomuusviestinnän palvelun tavoitteissa ja tarpeissa tunnistanut (lausuntoluonnos s.43-44) viestinnän voimavarojen varmistamisen tärkeyden sekä palveluiden järjestämiseen liittyvät muutostarpeet. Henkilöstön viestintäosaamista tullaan kehittämään ja ylläpitämään mm. koulutuksella. .
Espoo	4 Kuntien varautuminen	Kuntien varautumisen tukeminen on toimivaa ja resurssimitoitukset koetaan riittäväksi. Varautumisen tavoitteet saavutetaan ja yhteistyö on hyvällä tasolla.	Kiitos lausuntopalautteesta. Hyvä ja tärkeä havainto.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	4 Kuntien varautuminen	hyvin suppea. voisi vähän enemmän avata esim yhteistyöntarkeyttä varautumiseen liittyvissä asioissa.	Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella kuntien varautumisen tukemisesta on sovittu alueen kuntien yhteistoimintasopimuksessa. Palvelutasopäätöksessä tulee Sisäministeriön ohjeen mukaisesti päättää, kuinka paljon voimavaroja valmiussuunnittelun tukemiseen käytetään vuosittain. Lisättiin perusteisiin tekstiä yhteistyön tärkeydestä.
Raasepori	4 Kuntien varautumisen tukeminen	Raaseporin kaupungin valmiussuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti. Varautumis- ja valmiussuunnittelu on jatkuva prosessi, siinä esitetyt painotukset ja toimenpiteet tulee päivittää tilanteiden muuttuessa. Valmiussuunnitelma muodostaa rungon ja toimii 'käsikirjana' mahdollisessa poikkeustilanteessa, onnettomuudessa jne. Yhteiset säännölliset tapaamiset ja harjoitukset pelastuslaitoksen kanssa pitävät ns perusvalmiutta yllä.	Tärkeä huomio. Pelastuslaitoksen kuntien varautumisen tukemisella pyritään kehittämään sekä alueellista että kuntien omaa varautumista sekä suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittamista.
Karkkila	4 Kuntien varautumisen tukeminen	Kaupungin valmiussuunnitelma toimii "ohjeena" mahdollisissa poikkeus- ja onnettomuustilanteissa. Säännölliset tapaamiset ja Yhteiset harjoitukset luovat hyvät edellytykset laadukkaalle toiminnalle ongelmatilanteissa.	Tärkeä huomio. Pelastuslaitoksen kuntien varautumisen tukemisella pyritään kehittämään alueen yhteistä sekä kuntien omaa varautumista sekä suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittamista.

Espoo	5 Ensihoitopalvelu	Sairaanhoidopiirin osallistuminen paloasemaverkoston suunnitteluun yhteistyössä pelastuslaitoksen kanssa mahdollistaa läpinäkyvän yhteistoiminnan pelastuslaitoksen kanssa. Vastaavia synergia etuja tulee huomioida mahdollisten muidenkin yhteisten palvelutarpeiden suunnittelussa. Pelastuslaitos ja sairaanhoidopiiri tekevät yhteistyötä alueen toimintaympäristön muutoksien arvioinnissa ja tarvittaessa tarkastelee palvelun tuottamisen perusteita. Palvelutasopäätöksessä ei kuvata miten toimintaympäristön muutosten vaikutuksia palvelutarpeisiin analysoidaan, kenen vastuulla seuranta on ja millä aikataululla sitä toteutetaan.	Trkeä huomio. Kukin viranomais järjestämisvastuutaho (pelastustoimi, ensihoitopalvelun järjestäjä) tarkastelee ja arvioi toimintaympäristön muutoksia ja niiden vaikutuksia palveluiden tuottamiseen ja saatavuuteen eri mittareiden keinoin (esimerkiksi kohteiden tavoitettavuusajat, AVI:n ja HUS:n asettamat kriteerit, väestö-, aluekehitys- ja toimintatilastoja hyödyntäen). Pelastustoimen vastuulla on arvioida ja seurata vastualueensa toimintaympäristön muutoksia ja vaikutuksia pelastustoiminnan näkökulmasta palvelutasopäätöskauden aikana sekä hyödyntää osaltaan tietoja esimerkiksi paloasemahankkeet 2035 suunnittelussa. Myös ensihoitopalvelun tulee HUS:n asettaman palvelutasopäätöskauden aikana ja palvelutasopäätösmäärityksen perusteella tavoittaa potilaat sekä aloittaa potilaiden hoito eri alueilla tietyjen aikakriteerien sisällä. Yhteistoiminnassa arvioidaan mm. asemaverkoston sekä resurssien riittävyys eri alueilla sekä kohteiden tavoitettavuudet kunkin vastuuviranomaistahon tarpeet huomioiden. Seurantavastuu on pelastustoimen osalta pelastustoimessa ja ensihoidon osalta yhteistoiminnassa palvelun tuottajalla ja sekä järjestäjällä.
Raasepori	5 Ensihoitopalvelu	Raaseporin sairaalan yhteispäivystys päättyy 1.10.2020. Siitä voi syntyä seurauksia myös alueen ensihoitopalvelulle. Riippuen siitä minkälainen valmius Raaseporin sairaalassa on, joudutaan osa A-C-tehtävistä ajamaan muualle (Lohjalle, Jorviin tai Meilahteen). Tällöin kuljetuskapasiteetin määrään vaikuttaa myös jonkin verran, joskaan ei ratkaisevasti, miten jako potilaiden kuljetusmatkan suhteen muodostuu Lohjan, Jorvin ja Meilahden/Töölön välille.	Tärkeä huomio. Ensihoitopalvelun palvelutaso määritetään Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin palvelutasopäätöksessä sekä sairaanhoidopiirin ja pelastuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	5 Ensihoitopalvelu	lyhyt ja ytimekäs. Kaipaako enemmän avautta palvelusta, rakenteista?	Ensihoitopalvelun palvelutaso määritetään Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoidopiirin palvelutasopäätöksessä sekä sairaanhoidopiirin ja pelastuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa. Pelastuslaitoksen palvelutasopäätöksessä on kuvattu, millä periaatteilla pelastuslaitos on mukana tuottamassa ensihoitopalvelua.
HUS	5 Ensihoitopalvelu	Ensihoitoa käsittelevässä kappaleessa 5 kuvataan nykytilanne todeten, että "Pelastuslaitos tuottaa Jorvin alueella sairaanhoidopiirin kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen sekä ensihoidon palvelutasopäätöksen perusteella ensisijaisesti kiireellistä ensihoitopalvelua. Kiireettömistä D-riskin kansalaistehtävistä huolehtii yksityinen palveluntuottaja ja laitossiirtokuljetuksista vastaa HUS logistiikka. Pelastuslaitos tuottaa Jorvin alueella ensihoidon kenttäjohtamispalvelut." HUS esittää, että viimeinen virke, jossa mainitaan kenttäjohtamispalveluiden tuottamisesta, muotoillaan kuulumaan seuraavasti: Ensihoitopalvelun tuottamisesta ja operatiivisesta johtamisesta sovitaan sairaanhoidopiirin ja pelastuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa.	Tärkeä huomio. Tehtiin esitetty muutos ja muotoiltiin teksti esitetyllä tavalla tulevan kauden tarpeisiin ja tavoitteisiin: Ensihoitopalvelun tuottamisesta ja operatiivisesta johtamisesta sovitaan sairaanhoidopiirin ja pelastuslaitoksen välisessä yhteistoimintasopimuksessa.
HUS	5 Ensihoitopalvelu	Raaseporin sairaalan toiminnassa syksyllä 2020 tehdyt muutokset heijastuvat sairaalan asemaan HUSin valmiussairaalana. Sairaalassa ei jatkossa ylläpidetä sellaista päivystysvalmiutta, jolla voidaan tukea alueella tapahtuvien onnettomuuksien ja merkittävien terveydenhuollon häiriötilanteiden hoitoa, joissa joudutaan tukeutumaan ensihoitopalvelun resursseihin. Muutoksilla voi olla vaikutusta myös pelastustoimen suunnittelun näkökulmasta.	Tärkeä huomio.
HUS	5 Ensihoitopalvelu	Ennakoivan suunnittelun ja harjoittelun yhteistyö ja yhteistoiminta HUSin ja LUPin välillä on toiminut erittäin hyvin ja nyt lausunnolla oleva LUPin pelastustoimen palvelutasopäätös vuosille 2021-2024 antaa hyvän pohjan yhteistyön syventämiselle ja kehittämiselle edelleen. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on yksi keskeisistä yhteistyökumppaneistamme arkipäivän ensihoitopalveluiden tuottamisessa sekä varauduttaessa normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.	Kiitos lausuntopalautteesta. Yhteistoiminta ja sen kehittäminen on erittäin tärkeää pelastuslaitoksen toiminnassa.
Espoo	5 Ensihoitopalvelu	Ensihoitopalvelu ja sen tavoitteet on kuvattu hyvin. Espoon näkemyksen mukaan pelastustoimen tulee jatkossakin tuottaa ensihoidon palveluja synergiaetujen turvaamiseksi.	Tärkeä havainto, merkitty tiedoksi.
Espoo	6 Kehittämissuunnitelma	Kehittämissuunnitelma ottaa hyvin kantaan toimintavalmiuden parantamiseen myös toimintavalmiuden kannalta heikoimmin sijaitsevilla alueilla.	Kiitos havainnosta, merkitty tiedoksi.

Espoo	6 Kehittämissuunnitelma	Säännöllisesti toteutettava onnettomuuskehityksen seuranta ja yhteistyömahdollisuudet muiden Uudenmaan pelastuslaitosten kanssa ovat tärkeitä. Osana onnettomuuskehityksen seuranta tulisi täsmentää pystytäänkö vuosittaisten suunnitelmien määrälliset ja laadulliset tavoitteet kartoittamaan olemassa olevilla järjestelmissä ja työkaluilla vai onko niihin liittyen suunniteltu investointeja.	Onnettomuuskehityksen seurannan ja palontutkinnan suunnitelmien toteuttamista varten ei tarvita uusia investointeja. Uusia järjestelmiä ei tarvita ja hankinnat hoidetaan käyttötaloudesta.
Raasepori	6 Kehittämissuunnitelma	Konkreettisia ehdotuksia palveluiden kehittämisestä on esitetty Raaseporin kaupungin lausunnoissa/kommenteissa, yllä olevassa valmistelutekstissä.	Palveluita koskevat muutosehdotukset käsitellään kunkin palvelukokonaisuuden kohdalla. Palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmassa kuvataan tarkemmin ne palvelutasoa koskevat päätökset, jotka aiheuttavat pelastuslaitokselle merkittävää voimavarojen tai toimintojen uudelleen kohdentamista tai kustannusvaikutuksia.
Raasepori	1.4 Katsaus taloudelliseen tilanteeseen / 6 Kehittämissuunnitelma	Raaseporin kaupunki tekee päätökset mahdollisista investoinneista paloasemarakennuksiin erillisin päätöksin Kehittämiskohteet käsitellään osana talouden ja toiminnan suunnittelua. Vuosittaisissa talous- ja toimintasuunnitelmissa annetaan yleiskuvaus tulevan vuoden tavoitteista ja palvelutasosta. Suunnitelman hyväksyy Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosjohtokunta, ja se liitetään osaksi Espoon kaupungin talousarviota. Pelastuslaitoksen tulorahoitus palvelutasopäätöskaudella perustuu osaksi osakaskuntien asukaslukujen suhteessa jaettuihin kuntien maksuosuuksiin. Muuta tulorahoitusta ovat öljynsuojarahaston ja palosuojelurahaston avustukset, palotarkastusmaksut ja maksut hätäkeskukseen kytketyistä paloilmoinjärjestelmistä aiheutuneista erheellisistä paloilmoituksista, käytetyn kaluston myyntituloista ja ensivastetehtävistä. Pelastuslaitoksen v 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntien maksuosuudet pelastustoimen (ei sis. ensihoidon osuutta) vuoden 2018 osalta olivat 66 euroa/ asukas ja 2019 osalta 68 euroa/ asukas, muutos + 3.1 %. Palvelutasopäätöskaudella 2014-2019 pelastuslaitoksen kustannukset (brutto) olivat keskimäärin 66 € asukasta kohden ja talousarvio vuodelle 2020 on noin 67 € asukasta vuoden 2013 rahan arvossa. Tavoite tulevalle palvelutasopäätöskaudella 2021-2024 tulisi olla, että kustannukset pidetään nykyisellä tasolla (67 euroa/asukas) ja samalla tarkastellaan toimintaa kriittisesti kustannuksen karsimiseksi (esim. tarkastelu miten 15 % kustannussäästö vaikuttaa palvelutasoon- päätöksenteon pohjaksi.) edellyttäen että toimintaympäristössä ei tapahdu sellaisia ennakoimattomia muutoksia joita ei ole kohtuudella voitu ottaa huomioon palvelutasopäätöstä laadittaessa.	Toimintaa arvioidaan jatkuvasti kustannusvaikuttavuuden näkökulmasta ottaen huomioon asetetut vaatimukset palvelutasolle. Kuntatalouden realiteetit ovat pelastuslaitoksen tiedossa. Toisaalta pelastuslaitoksen toiminnan säästöt saattavat näkyä asiakkaan ja kuntalaisten kustannusten kasvussa vahinkokehityksen myötä.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	6 Kehittämissuunnitelma	Osio liittyen tilannejohtokeskukseen ja sen uudelleen järjestelyyn kuulostaa hyvin mielenkiintoiselta. Toivottavasti kuullaan asiasta vielä enemmän jossain vaiheessa. Hyvin nostettu esille ja avattu suunnitelma kohdat	Merkitty tiedoksi. Osana yhteistyötä ja olemassa olevissa yhteistyörakenteissa voidaan työn edetessä tiedottaa lisää.
Espoo	7 Palvelutasopäätöksen voimassaolo ja seuranta	Palvelutasopäätöksen voimassaoloaika ja seuranta on hyvin aikataulutettu. Ei erityistä lausuttavaa.	Merkitty tiedoksi.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	7 Palvelutasopäätöksen voimassaolo ja seuranta	Hyvin kirjattu	Kiitos havainnosta.
Siuntio	Kehittämissuunnitelma	Palvelutasopäätöksessä on korostettava paremmin kaksikielisyyttä. Pelastuslaitoksen on varmistettava, että palvelua annetaan kummallakin kotimaisella kielellä ja että ulospäin suuntaava viestintä on kaksikielistä. Viimeisen palvelutasopäätöksen jaksossa aikana pelastuslaitos on esimerkiksi poistanut ruotsinkieliset tekstit palotarkastajien ja ensihoitajien vaatteista ja palotarkastuspöytäkirjat kirjoitetaan pelkäästään suomeksi, ei asiakkaan kielellä. Tämä ei noudata kielilain henkeä.	Huomio on tärkeä. Kielilain mukaan kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi. Pelastuslaitoksen tahtotila on se, että palvelua pystytään tuottamaan molemmilla kotimaisilla kielillä.

Länsi-Uudenmaan Pelastushenkilöstö (LUPH ry.)	Kommentit palvelutasopäätös luonnoksesta kokonaisuutena	Palvelutasopäätös luonnoksen yleistason ongelma on työntekijöiden näkökannalta se, että suurin itseisarvo vaikuttaa olevan määrä. Palvelutasopäätös luonnos luettelee asemien, yksiköiden ja henkilöstön määriä, mutta ei kerro juuri mitään laadusta tai laadullisista tavoitteista. Onko niitä? Mitkä ovat mittarit pelastustoimen laadun mittaamiseksi? Työntekijöillä on tavoite ja halu tehdä työtä korkealla ammattitaidolla ja osaamisella. Miten se mahdollistetaan? Miten se näkyy palvelutasopäätös luonnoksessa?	Palvelutasopäätöstä ohjaa Uudenmaan pelastuslaitosten yhteisen valmistelun lisäksi Sisäministeriön Ohje palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta, jonka perusteella tulee päättää tiettyjä määrällisiä resursseja. Palvelutasopäätösten laadintaan liittyvät puutteet on valtakunnallisesti havaittu. Uudenmaan pelastuslaitosten palvelutasopäätösten valmistelijat ovat käyneet valmistelun yhteydessä keskusteluja Aluehallintoviraston ja Sisäministeriön edustajien kanssa, toiveena on ollut että tulevissa säädöksissä ja ohjeissa palvelutasopäätöksissä ohjattaisiin huomioimaan myös laadulliset näkökulmat. Käynnissä oleva valtakunnallinen Pelastustoimen ja siviilivalmiuden suorituskyky ja suunnitteluperusteet -hanke sekä lainsäädännön uudistukset tulevat todennäköisesti tulevaisuudessa osaltaan ohjaamaan jatkossa myös palvelutasopäätösten sisältöä. Pelastustoiminnan arviointia ja kehittämistä tehdään osana pelastuslaitoksen normaalia jatkuvaa työtä ja sitä tullaan tulevana vuosina kehittämään, muun muassa osana palontutkinnan ja onnettomuuskehityksen seurantaan. Palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelmaan muokattiin näkyväksi oman toiminnan arviointi.
Espoo	Muut vapaamuotoiset huomiot palvelutasopäätösluonnoksesta	Palvelutasopäätöksen tulee edistää pelastustoimen synergiahyötyjä sosiaali- ja terveyspalvelujen kanssa sekä myös muiden toimijoiden kanssa. Ennaltaehkäisevän yhteistyön vaikutuksia tulee kuvata kattavammin asukkaisiin ja talouteen liittyen ja esittää käytännön esimerkkejä. Palvelutasopäätöksessä on useita viittauksia mm. muihin suunnitelmiin. Saadakseen täyden käsityksen palvelutasopäätöksen sisällöstä, tulisi perehtyä moniin muihin dokumentteihin. Ammattilaiselle viittaukset ovat oletettavasti selviä, mutta yleisen ymmärrettävyyden kannalta viittauksia olisi syytä selkiyttää tai avata. Samoin olisi syytä selvittää mitä tarkoitetaan riittäväällä palvelutasolla.	Palvelutasopäätös on pyritty pitämään riittävän yleisellä tasolla, jotta yksityiskohdat eivät kasvata asiakirjan laajuutta tarpeettomasti ja siten hankaloita käytettävyyttä.
Henkilöstö 3	Muut yksilöidyt muutosehdotukset palvelutasopäätökseen.	Tilannekeskus pystyy ottamaan huomioon hälytysohjeen mikäli ERICa on käytävissä sillä TIKE pystyy "ajamaan" hälytystiedot siellä ja saa tällöin vasteen sieltä. TIKE pystyy myös lähettämään hälytysviestit VIRVE-päätelaitteisiin, puhelimiin ja POCSAG-hakulaitteisiin mutta paikannusta PEKE:n ei tällä hetkellä 100% varmuudella onnistu.	Hyvä huomio. Asia otetaan huomioon pelastuslaitoksen suunnittelussa ja ohjauksessa.
Henkilöstö 4	Muut yksilöidyt muutosehdotukset palvelutasopäätökseen.	Välillä puhutaan ryhmänjohtajista, välillä paloesimiehistä. Kumpaa käytetään?	Ei havaittu ristiriitaa. Palvelutasopäätöksessä on selvennetty: Pelastuslaitoksella on perusvalmiudessa ryhmänjohtajina 12 päätoimista paloesimiestä. Lisäksi ryhmänjohtajia ovat sivutoimisten ja sopimuspalokuntien yksikönjohtajat. Kun halutaan tehdä selväksi puhutaanko päätoimisista ryhmänjohtajista puhutaan ammattinimikkeen mukaisesti paloesimiehistä ja kun puhutaan sivutoimisista tai sopimuspalokuntien ryhmänjohtajista käytetään termiä yksikönjohtaja.
Henkilöstö 5	Muut yksilöidyt muutosehdotukset palvelutasopäätökseen.	Osaaminen ja suorituskyky toistuvat monissa kohdin, mutta eivät keskenään loogisesti, esim. pelastustoiminnassa riittää suorituskyky, mutta onnettomuuksien ehkäisyssä tarvitaan myös suunnitelmallista osaamisen kehittämistä.	Asia korjattu ennen lausuntokierrosta. Myös pelastustoiminnan osalta osaamista ja suorituskykyä ylläpidetään suunnitelmallisesti.
Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystys	Muut yksilöidyt muutosehdotukset palvelutasopäätökseen.	en tiedä kuuluuko tämä tänne mutta Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on yksi niistä yhteistyötahoista jotka pyytävät meitä kouluttamaan henkilökuntaa, miettimään yhteistyökuvia etc. Tämä on vahvuus ja sen voisi jotenkin nostaa esille jos mahdollista. Vahvuus nähdä yhteistyön merkityksen.	Kiitos lausuntopalautteesta. Sujuva yhteistoiminta ja sen merkitys on tunnustettu. Pelastuslaitos on yhteistyöhakuinen ja pyrkii sekä onnettomuuksien ehkäisytyössä että pelastustoiminnan osalta tunnistamaan tärkeimmät yhteistyötahot, kehittämään yhteistoimintaa ja tukemaan asiakkaiden sekä yhteistoimintatahojen omaoimista varautumista ja valmiuksia onnettomuuksiin ja häiriötilanteisiin.
Kirkkonummi	Yleisarvio lukuun 2 Onnettomuuksien ehkäisy	Kirkkonummen kunnan yhdyskuntatekniikan toimiala on ollut erittäin tyytyväinen pelastuslaitoksen palveluun ja yhteistyöhön. Yhteistyö toimii erittäin hyvin ja tarvittaessa yhteistyötä voidaan tehdä nopeallakin aikataululla. Aiemmin yhdessä pidetyt seminaarit on todettu toimivaksi toimintatavaksi, jota suositellaan jatkettavan yhteistyön kehittämiseksi. Rakennusvalvonnan näkökulmasta ajantasaisen tiedon ylläpitämiseksi palvelutasomäärittelyyn mukainen jatkuva koulutus on riittävää. Eniten on todettu vaikutusta omavalvonnan kohdistamisesta ja toissijaisena vasta viranomaisten kautta tehtävä tarkastustoiminta. Pääasiallisesti rakennusmääräyskokoelman määräykset kattavat paloturvallisuuden huomioimisen rakennettaessa.	Kiitos lausuntopalautteesta. Toimintaa on kehitetty yhteistoiminnassa kuntien kanssa.

Kirkkonummi	Yleisarvio lukuun 3 Pelastustoiminta	Pelastustoiminnan luku on kattava. Kuitenkin varsinaisen pelastustoiminnan yhteydessä ei ole nostettu esiin kielitaitovaatimuksia. Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyssissä sivulla 92 riskienarvioinnin luvussa 5 mainitaan "Maahanmuutto ja maahanmuuton määrää on vaikea ennakoita. Tämä vaatii pelastustoimen henkilöstöltä yhä enemmän kielitaitoa ja eri kulttuurien tuntemusta..." Em. lisäksi Kirkkonummi on kaksikielinen. Kun väestö vanhenee, niin toisen kielen osaaminen heikkenee. Tämä tarkoittaa, että hätätilanteessa vanhenevan ruotsinkielisen väestön suomen kielen osaaminen voi taantua ja tämä pitäisi huomioida ensivasteyksikköjen vaatimuksissa.	Kielitaitovaatimus on todettu johdanto kappaleessa ja on katsottu sen kattavan kaikki palvelut, erityisesti sitä on korostettu turvallisuusviestinnän kappaleissa. On tärkeää, että pelastuslaitoksen kaikissa palveluissa huomioidaan palveluiden saatavuus vähintään virallisissa kotimaisilla kielillä. Myös asiakaskyselyssä korostui ruotsinkielisen palvelun tarve. Pelastuslaitoksen tahtotila on se, että palvelua pystytään tuottamaan molemmilla kotimaisilla kielillä. Pelastuslaitos ei kuitenkaan yksin pysty varmistamaan ruotsinkielisten pelastajien saatavuutta, mutta pyrkii osaltaan aktiivisesti edistämään ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen saamista Uudenmaan alueelle.
Kirkkonummi	Yleisarvio lukuun 5 Ensihoitopalvelu	Ensihoitopalvelun kuvaus vastaa riittävästi Kirkkonummen näkemystä Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen roolista ensihoitopalveluiden järjestämisessä ja ensivasteessa	Merkitty tiedoksi.
Yhteislasunto Espoon Sopimuspalokunnat JA Yhteislasunto Kyrkslätt Brandkårer - Kirkkonummen palokunnat rf.	YLEISTÄ	Muilta osin allekirjoittaneet palokunnat pitävät palvelutasopäätöstä hyvin laadittuna, sekä selkeämpänä kuin voimassa oleva palvelutasopäätös.	Kiitos palautteesta.
Kauniainen		Yhteistyö Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa on sujunut erittäin hyvin ja palvelutasoon on oltu tyytyväisiä. Kauniaisten maantieteellinen sijainti keskuspaloaseman välittömässä läheisyydessä on eduksi ja antaa hyvät mahdollisuudet lyhyisiin vasteaikoihin. Tulevaisuudessa on varauduttava liikenneonnettomuusriskien kasvuun lisääntyvän raide- ja lähiliikenteen myötä. Pelastustoimen maksuosuudet jaetaan kuntien asukaslukujen mukaisesti. Länsi-Uudenmaan alueella on kuntia, joiden väkiluku on viime vuosina laskeutunut, jolloin Kauniaisten maksuosuus on noussut suhteellisesti enemmän kuin kustannukset ovat kasvaneet. Kauniaisten VPK on tärkeä toimija kaksikielisenä yhdistyksenä kaupungin poikkeusolovalmiuden ja turvallisuusviestinnän kannalta. Pelastuslaitoksen tulee tukea sopimuspalokuntien toimintakykyä, sekä varmistaa näiden toiminnan jatkuvuus. Sopimuspalokuntien sopimuksien uudistaminen tulee käydä ensisijaisesti neuvotteluteitse, irtisanomatta nykyisiä palokuntasopimuksia. Palvelutasopäätösluonnokseen 2021–2024 ei ole huomautettavaa. Kauniainen toivoo nykyisen palvelutason ja tiiviin yhteistyön jatkuvan.	Yhteistyö kuntien ja kaupunkien kanssa on toimivaa ja sitä on tarkoituksenmukaista pitää yllä. Liikenneonnettomuusriski on tunnistettu ja suorituskykyä parannetaan suunnitelmallisesti. Alueemme sopimuspalokunnilla on merkittävä rooli turvallisuusviestinnän tekijöinä.
Inkoo		Yhteistyö Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa on sujunut erittäin hyvin ja palvelutasoon on oltu tyytyväisiä. Inkoo toivoo nykyisen palvelutason ja tiiviin yhteistyön jatkuvan. Lisäksi kunnanhallitus toteaa, että Pelastuslaitoksen tulee parhaalla mahdollisella tavalla parantaa sopimuspalokuntien toimintakykyä. Palvelutasopäätöksessä on myös syytä korostaa alueen kaksikielisyyttä. Pelastuslaitoksen on varmistettava, että palvelua annetaan kummallakin kotimaisella kielellä ja että ulospäin suuntaava viestintä on kaksikielistä.	Huomio on tärkeä. Kielilain mukaan kaksikielisessä kunnallisessa viranomaisessa jokaisella on oikeus käyttää suomea tai ruotsia. Viranomaisen on lisäksi järjestettävä asiassa kuultavalle mahdollisuus tulla kuulluksi omalla kielellään, suomeksi tai ruotsiksi.
Inkoo		Joddbölen alueella suunnitellaan erilaisten elinkeinotoimintojen kattavaa kehittämistä, mikä on tärkeä huomioida palvelutason suunnittelussa.	Pelastuslaitos on tiiviisti mukana Inkoon satamaa ympäröivien alueiden kehittämisessä ja alueen muutokset otetaan huomioon tulevissa suunnitelmissa ja kalustohankinnoissa. Yhteistyötä alueen eri toimijoiden kesken pyritään aktiivisesti kehittämään sekä rakentamaan alueelle yhteistä suorituskykyä öljyntorjuntaan.
Hanko		Hangon kaupunginhallitus ilmoittaa lausuntonaan, että Hangon kaupungin nykyinen palvelutaso on riittävä.	Merkitty tiedoksi.

Lohja		Palvelutasopäätöksen luonnoksessa on esitetty Lohjan osalta kahden pelastuslaitoksen vuokraamista ja sopimuspalokuntien käytössä olevien toimitilojen perusparannusta (Ventelän ja Virkkalan VPK:t). Lohjan kaupunki toteaa esitetyt kohteet järkeväksi toteuttaa muutaman vuoden kuluessa investointimäärärahojen puitteissa.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Lohja		Lisäksi Lohjan kaupunki toteaa, että Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos voisi panostaa enemmän alueellisten pelastus- ja suojelusunnitelmien laatimiseen ja niiden käytännön harjoitteluun.	Kiitos lausuntopalautteesta.
Yhteislausunto Espoon Sopimuspalokunnat JA Yhteislausunto Kyrkslätt Brandkårer - Kirkkonummen palokunnat rf.		Palvelutasopäätöksen useassa kohdassa mainitaan sopimuspalokuntien toiminnan tukeminen yhtenä keinona parantaa sopimuspalokuntien toimintaedellytyksiä. Muuttuvassa kansallisessa tilanteessa allekirjoittaneiden mielestä olisi suotavampaa mainita näissä kohdissa sopimuspalokuntien toiminnan varmistamisesta tukemisen sijaan. Tällöin myös palvelutasopäätöksessä olisi sitouduttu jokaisessa kohdassa myös esipuheessakin mainittuun nykyiseen hallitusohjelmaan, sekä tässä mainittuun sopimuspalokuntien toimintaedellytysten vahvistamiseen sekä tukemiseen tunnistaen näiden erityispiirteet.	Sopimuspalokuntatyöhön liittyen on käynnissä valtakunnallisia hankkeita ja mm. vasta vahvistettu sopimuspalokuntien kehittämisohjelma vuosille 2020-2023. Pelastuslaitos seuraa aktiivisesti näitä hankkeita. Sopimuspalokuntien toiminnan varmistaminen on tärkeää myös pelastuslaitokselle. Yhteistyön merkitys korostuu tulevina vuosina. Sopimuspalokuntien toiminta- ja suorituskyvyn kehittäminen ja varmistaminen edellyttää aktiivisuutta myös sopimuspalokuntien puolelta. Kohdassa 3.21 palvelun tavoitteet ja tarpeiden arviointi "Tulevalla palvelutasopäätöskaudella yhdenmukaistetaan Uudenmaan pelastuslaitosten alueella sopimuspalokuntien suorituskykyvaatimukset sekä palokuntasopimukset. Tällä pyritään varmistamaan Uudellamaalla yhtenäiset toimintamallit.
Helsingin kaupungin pelastuslaitos		Ei lausuntoa, HIKLU-laitosten yhteinen valmistelu.	Merkitty tiedoksi.
Varsinais-Suomen pelastuslaitos		Ei lausuttavaa.	Merkitty tiedoksi.
Tukes		Ei lausuttavaa.	Merkitty tiedoksi.
HUS		Kokonaisuudessaan palvelutasopäätös on laadittu asiantuntevasti ja asianmukaisesti ottamalla huomioon keskeisimmät alueen palvelutason kehittämiseen vaikuttavat näkökohdat. HUS haluaa kuitenkin nostaa esiin eräitä näkökohtia, jotka liittyvät erityisesti ensihoidon järjestelyihin osana Helsingin ja Uudenmaan alueen lääkinnän valmiusjärjestelmää sekä LUP:n tuottamien ensihoitopalveluiden liittämiseen osaksi HUS-alueen lääkinnän tilannekuvatoimintoja. Kuten palvelutasopäätöksen kohdassa 5 todetaan, tapahtuu LUP:n tuottama ensihoito HUSin ensihoidon palvelutasopäätöksen ja yhteistoimintasopimuksen mukaisesti ja siten on keskeinen osa HUSin ensihoitopalvelukokonaisuutta koko Uudellamaalla.	Kiitos huomioista. <u>HUS lausunnon perusteella tehtiin muutamia tarkennuksia tekstiin.</u>